

HOMO CLIMATICUM 2021.

**HOMO
CLIMATICUM
2021.**

ŠKOLE ODRŽIVOSTI

— OBRAZOVANJEM DO
AKTIVNOG GRAĐANSTVA
I DRUŠTVENE JEDNAKOSTI

Švicarsko - hrvatski
program suradnje

Škola za umjetnost,
dizajn, grafiku i
odjeću Zabok

UDRUGA BIVŠIH
UČENIKA ŠKOLE
PRIMJENJENE
UMJETNOSTI
I DIZAJNA ZAGREB

•UBU•

Nakladnik:

Zelena akcija

Za nakladnika:

Dora Sivka

Grafičko oblikovanje:

Radnja

Dizajn naslovnice:

Gita Potočić, učenica ŠPUD-a
Bernarda Cesar, mentorica

Tisak:

ACT Printlab d.o.o.

Naklada:

200

ISBN-953-6214-66-0

Ova knjiga ostvarena je u sklopu projekta 'Škole održivosti – obrazovanjem do aktivnog građanstva i društvene jednakosti.' Projekt sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske. Stajališta u ovoj knjizi isključiva su odgovornost Zelene akcije i projektnih partnera i ne odražavaju nužno stajališta Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Homo Climaticum, prva hrvatska zbirka klimatske fikcije, dosad je doživio dva izdanja (2017. i 2018.) kojim se preko 200 pisaca, pjesnikinja, amatera i profesionalaca uključilo u izazov zamišljanja budućnosti oblikovane klimatskim promjenama i izražavanja te vizije kroz književnu formu kratke priče ili pjesme.

U ovogodišnje treće izdanje, nastalo u sklopu projekta 'Škole održivosti–obrazovanjem do aktivnog građanstva i društvene jednakosti' uključene su priče i pjesme učenika Klasične gimnazije i Škole primijenjene umjetnosti i dizajna iz Zagreba te Škole za umjetnost, obrt, dizajn, odjeću i grafiku iz Zaboka, koji su uz mentorstvo svojih profesorica zamišljali kako vide budućnost oblikovanu klimatskim promjenama. Što će klimatske promjene značiti za nas osobno? Kako će promijeniti što jedemo, gdje živimo, koga štitimo i kako se organiziramo? Kako će utjecati na druge, koji žive u drukčijim sustavima i geografskim širinama? Kako će svijet prihvatiti promjenu–kao fragmentirani geo-politički prostor ili kao cjelina? Izolacijom ili solidarnošću?

Osim toga, u knjizi su izloženi i plakati i elaborati učenika i učenica grafičkog dizajna Škole za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok te odjela grafike i odjela za unutrašnju arhitekturu Škole primijenjene umjetnosti i dizajna u Zagrebu, koji su osmišljavali vizualni identitet 8. Okolišnog filmskog festivala.

Ideja jest bila dati kreativnu i aktivističku slobodu mlađim generacijama, sadržajno i stilski im odriješiti ruke, kako bi se svaka učenica i učenik umjetnički izrazili dizajnom koji odgovara njihovom odnosu prema prirodi, okolišu i društvu u kojem živimo ili u kojem želi živjeti.

Ivona Stambolija

Vinka Mortigijja Anušić, prof. sav.
Škola primijenjene umjetnosti
i dizajna, Zagreb

Planet Zemlju uglavnom vidimo kao planet na kojem živimo i za kojeg ne brinemo previše, ili se barem o njoj nismo brinuli jako dugo. Ovom ilustracijom htjela sam pokazati kako se o Zemlji treba brinuti jer i ona ima dušu, kao i tijelo koje mi nastanjujemo. Degradirali smo je, zlorabljivali smo je i još uvijek to činimo. Predugo smo zanemarivali Zemlju. Pomožimo joj da se vrati na noge...

SVI SADRŽAJI BESPLATNI

6. - 8. svibnja 2021.

**8. OKOLIŠNI
FILMSKI
FESTIVAL**

Kinoteka i
Zelena akcija

Organizira
Aktivistička grupa
Zelene akcije

Zelena akcija
Frankopanska 1

Kinoteka
Kordunska 1

Festival je organiziran u sklopu projekta "Škole održivosti - obrazovanjem do aktivnog građanstva i društvene jednakosti". Program sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Dobro jutro, Syrtis Major!

Dan Polimac

Ivana Črnelč, prof.
Klasična gimnazija, Zagreb

‘Dobro jutro Syrtis Major! Danas ćemo imati tostnih...’
– Otvorio sam oči i namrštio se– ‘... 23 Celzijev stupanj, međutim sjever će očekivanje ozbiljne oluje! Bolje provjerite svoje spremnike voda ili riskirajte da ih ne budete imali nekoliko tjedana! A sada vas rashladim za glatke melodije DJ Phobosa. Uživajte u svom danu!’
– Izrazito entuzijastičan, ali očito umjetan glas zujao je iz radija na prozorskoj dasci. Iako su postojale bolje emisije s pravim voditeljima na engleskom, radije sam slušao robotizirane emisije na hrvatskom. Čak je i loš autoprevoditelj davao mojem sobičku osjećaj doma, nešto prijeko potrebno ovom mjestu. Doteturao sam do kuhinje gdje me dočekao izrazit nered. Na stolu je stajao toranj opušaka nemarno nabacanih na pepeljaru koja se od njih nije ni vidjela, a po stolu je ležalo nekoliko rasutih bočica tableta. Unatoč kaosu na pomno očišćenom dijelu stola nalazila se vrlo uredna hrpica pedantno ispunjene papirologije. Na njoj je stajao komadić papira, a na njemu je bilo napisano sitnim, ali urednim slovima: ‘Dragi Mak, potrošio sam baterije na putu za Toro pa sam uzeo tvoj rover. Idem u Sabaeu da bih uhvatio brzi vlak za sjever jer čujem da stiže novi val imigranata. Ovaj put je cunami pobio sto tisuća jadnika, pa su svi s tog područja brže-bolje nahrupili na kolonističke brodove. Možda uspijem nagovoriti nekog jadnika da potpiše ugovor s nama pa ćemo imati pomoć oko žetve. Vidimo se, François.’
A ispod toga flomasterom je pisalo: ‘P. S. Znam da sam ostavio grozan nered, ali moram hitno ići. P. P. S. Zaboravio sam nahraniti ribe.’ Uzdahnuo sam i počeo skupljati tablete.

François je bio posebna vrsta nemarnog šefa, onaj koji sav svoj posao obavlja u zadnjoj sekundi, ali ga pod utjecajem stimulansa i nootropika na kraju ipak obavi. Na farmi se nije pojavio tri tjedna, a sada je došao dok sam spavao i, pušeći lažne cigarete, u jednoj noći riješio zadnji kvartal papirologije. Rođen je u Francuskoj, gdje je i završio menadžment, a na Mars je došao obogatiti se nabrzaka. To mu nikada zapravo nije pošlo za rukom, ali

on ipak glumi financijsku i intelektualnu superiornost nad svime i svakime. Njegov otmjeni rover nije ništa bolji od moga, ali je ulickan i ukrašen zvučnicima, svjetlucavom bijelom bojom i vrtećim kapama za felge koje si on ne može priuštiti.

Počeo sam usisavati, a zadovoljavajući ššššljrrrrppp zvuk čuo se iz usisivača. Nakon što kuhinja nije izgledala kao smetlište, nasuo sam pahuljice u zdjelicu pa ih posuo sojinim mlijekom. Dok sam jeo, zurio sam u njihovo pakiranje–nasmiješenog astronauta. Obukao sam se, stavio masku za kisik pa ušao u pretkomoru. Prikopčao sam cijevi za kisik na bocu zraka i pokrenuo dekompresiju. Teška vrata zatvorila su se iza mene, a zujanje pumpa ispunilo je zrak. Mali ekran prikazivao je izmjenu zraka s marsovskom atmosferom. Glasan 'Ping!' zvuk označio je kraj dekompresije. Prednja, teška, čelična vrata zaškripala su i polagano u komoru pustila danje svjetlo te sam izašao na površinu. Nebo je svjetlucalo sa stotinu malih zrcala koja su iz orbite odbijala sunčevu svjetlost, grijući inače hladan zrak na prihvatljivije temperature. Krenuo sam prema platenicima da bih obavio svoj posao, a i onaj posao koji François redovito nije radio. Taman kad sam htio otvoriti vrata plastenika, trgnulo me trubljenje rovera. Poštar je napokon stigao noseći pozamašan paket. Budući da je farma vrlo izolirana, poštanskoj kompaniji ne isplati se slati pakete pojedinačno pa ih upakira nekoliko u veće kutije i pošalje zajedno. Ovaj paket bio je moja pošiljka iz ljekarne i... nemoguće... ime na naljepnici drugog paketa šokiralo me. Mina Kovač, moja baka, poslala mi je paket sa Zemlje? Takvo što mogla je postići tako da ga uvali nekom jadrniku koji ide na Mars ili tako da potroši tri mjeseca svoje penzije. Nadao sam se da je ovo prvo. Otvorivši ga, našao sam dvije vakumirane vrećice, obje ispunjene sitnim sjemenkama, i pismo. Stavio sam paket u pretkomoru odlučivši se njime pozabaviti kasnije. Okrenuo sam se i zakoračio u platenik čije su stijenke blokirale većinu vidljivog svjetla pa je trebalo nekoliko sekundi da mi se oči prilagode na polumrak. Unutra su stajale stotine bljedunjavo sivkastih biljaka soje, izvitoperenih godinama genetske manipulacije. Bile su više od dva metra s nekim kapitalnim primjercima koji su pritiskali sam krov plastenika. Njihove odrvenjele grane visjele su opterećene krupnim mahunama, koje su jedva zadržavale sjemenke veličine dječje šake. 'Ove godine žetva će biti obilna', pomislio sam i otključao zaštitni poklopac terminala. Zahrđale šarke zaškripale su i otkrile

mali ekran i tipkovnicu. Pritisnuo sam gumb za paljenje, a ekran je zatreperio i prikazao logotip operativnog sustava: 'AgroOS by AgroSpace' u kričavo ružičastoj boji u gotovo bolnom kontrastu sa zatamnjenom unutrašnjosti plastenika. 'Spremnik vode: 76.5%, kapacitet 5000 L, Rezerve fosfata: senzor oštećen, molimo kontaktirajte obližnjeg dobavljača za zamjenu ili servis, Rezerve nitrata: greška pri bežičnoj komunikaciji, pokrenite automatsku dijagnostiku, Y/N?, Kakvoća tla 92/100.' Uzdahnuo sam te otišao do tanka fosfora provjeriti stanje. Zadovoljan količinom, odšetao sam do samog kraja plastenika i izašao. Preda mnom je stajala manja struktura, napola ukopana u marsovsko tlo kako bi bolje zaštitila svoj osjetljivi sadržaj. Otvorio sam vratašca i ušao u pretkomoru, a nakon kratke dekompresije stupio sam u utrobu kućice. U polumraku, napipao sam prekidač te je oštro svjetlo fluorescentnih žarulja preplavilo sobu. U dva jednaka bazena puna mutne vode plivale su stotine tilapija, a u druga dva jegulje. Ribe su u takvim skućenim prostorima jedva izgledale kao ribe – više su sličile masi koja se prelijevala i mreškala površinu vode. Uzeo sam mrežicu i zgrabio jednu tilapiju (ovako od oka bila je lijep primjerak, oko trideset centimetara u duljini, spreman za jelo). Poslao sam poruku transportnoj kompaniji da dođe prebaciti ribe u cisternu i odveze ih na sjever. Zgrabio sam dvije vreće hrane i istresao je u bazene. Nakon par minuta stigla je poruka: 'Najbliža cisterna stiže za dva sata, pripremi uzgajalište za transport.'

'Odlično, sada samo trebam očistiti solarne panele', pomislio sam i izašao iz uzgajališta. Nekoliko metara od mene počelo je polje crnih ploča usmjerenih prema suncu, a većinu ih je pokrivaio tanak sloj crvenkaste prašine. Zgrabio sam crijevo spojeno na prijenosni kompresor i počeo čistiti. U monotonom poslu nalazio sam zabavu u temeljitosti: prašinu bih prvo skupio u donjem desnom kutku pa jednim odlučnim zapuhom zraka očistio zadnje tragove prašine s panela. U daljini vidio sam transportni vlak opterećen tonama vode kako juri sa sjevera da bi dostavio zadnje pošiljke prije početka oluja. Iako ga još nisam očekivao, teški kamion punom je brzinom jurio prema mojoj kući. Pri naglom kočenju nagnuo se, a iz njega je iskočio čovjek u odori transportne kompanije i doviknuo: 'Imam dostavu za tebe, ali prvo reci gdje su ribe!' Pokazao sam mu na uzgajalište, a on je s kamiona skinuo veliki bunt crnog crijeva. 'Prikopčaj ovo! Brzo! Zadnji vlak za sjever polazi za sat vremena!' Crijevo sam

zakačio na maleni otvor na strani uzgajališta. Okrenuo sam ventil, pritisnuo gumb i pumpe su započele isisavati vodu iz nastambe zajedno s ribama. Razina vode počela je padati dok na dnu nije samo ostao samo mulj. Izašao sam i vidio dostavljača kako već namata crijevo. Zahvalio je na brzini i doveo me do prikolice cisterne na kojoj je stajala dodatna soba.

– Nagađam da je tvoj šef siguran da će uspjeti naći radnika.

Samo sam kimnuo i on ju je odvojio od kamiona te je uskočio u njega zaputivši se prema obližnjem naselju. Vratio sam se u zgradu za akvaponiku i počeo čistiti mulj s dna bazena. U kutu sam vidio nešto čudno, mali humak u gustom mulju. Rukom sam ga primio i shvatio što je to: jednu tilapiju pumpa očito nije usisala pa je ostala u mulju. Čini se da ću imati ukusniji ručak nego inače. Odstupanje od rutinskog komada umjetnog mesa definitivno je osvježavajuće. Poslije ručka pokušao sam ugraditi dodatnu sobu. Ubrzo sam shvatio da nemam ni vještine ni alate za ostvarenje svog nauma. Razočaran, ušao sam u pretkomoru i skoro se spotaknuo na paket. Uzeo sam ga, izvadio pismo i počeo čitati.

‘Dragi Mak! Ove sjemenke zadnji su ostaci bioraznolikosti. Nekoć je bilo normalno da svako mjesto uzgaja autohtone biljke za hranu. S godinama napustili smo taj put te smo sada potpuno otuđeni od lokalnih biljaka. U ovom paketu šaljem ti neke od zadnjih sjemenki tradicionalnih sorta. Za njih nema budućnosti na Zemlji, ali nadam se da ćeš im ti dati budućnost koju zaslužuju. Sretno, Mina’. Ovo me shrvalo, tolika odgovornost na mojim plećima iako ne posjedujem farmu, a François mi nikada ne bi dopustio da trošim resurse na takvo što. Stavio sam kutiju u ormar i upalio TV. Iz dosade sam gledao glupe kanale te nakon toga otišao spavati. Probudio sam se i pogledao poruke–ništa od Françoisia, samo upozorenja zbog abnormalno jakih oluja. François je očito još uvijek negdje na sjeveru nagovarao naivne pridošlice da potpišu ugovor koji bi ih praktički bacio u ropstvo na godinu-dvije. Iako znam da to nije u redu, nema drugačijeg načina. Sjećam se kako je mene nagovorio da dođem raditi dok sam još bio mamuran od tromjesečnog sna. Većina radnika koji se tako zaposle odu čim im istekne ugovor, ali ja zbog nekog razloga nisam i sada sam predradnik. Ne znam je li ta sudbina bolja od onih koji su odmah otišli...

Taman sam izašao iz tuša kada sam čuo zujanje zvona

na vratima. Pogledao sam kroz mali prozor i vidio šerifa i njegova pomoćnika. Uznemiren, izašao sam iz pretkomore i pritisnuo gumb za otvaranje vrata. Pokazao sam im da sjednu za kuhinjski stol. Tišinu je prekinuo šerifov glas:

– François je... uffff... François je umro.'

Zurio sam u njega zapanjeno.

– Čini se da je odlučio krenuti natrag čim je vrbovao radnike za farmu i da ih je zahvatila pješčana oluja. Kada se vrijeme smiri, poslat ćemo nekoga po rover i tijela.

– Upisan si kao odgovorna osoba na dokumentima, pa ćeš ti naslijediti farmu. Znaš, sreća u nesreći – dodao je pomoćnik. Šerif ga je ošinuo pogledom a on, shvativši svoju pogrešku, potišteno pogleda u pod.

– Žao nam je što moramo biti glasnici loših vijesti. Znam da se približava žetva, a nemaš radnike. Sve razumijem, organizirat ću da ti dečki s obližnjih farmi dođu pomoći. Znaš, mi farmeri trebamo čuvati jedni druge.

Zahvalio sam, a oni me pozdravili i otišli. Legao sam i zaspao: snovi su mi bili kaos lica i događaja, ali kada sam se probudio, znao sam točno što trebam učiniti. Odmah sam nazvao dobavljača i naručio da mi što prije ugradi sobu za hidroponiku. Čim je soba stigla, otvorio sam paket sjemenki i svaku zasebno stavio na hranjivu podlogu. Nakon mjesec dana pred sobom vidio sam minijaturnu džunglu mladica različitih biljaka koje prije nisam vidio uživo pa sam naručio ugradnju zatvorenog staklenika pored kuće. Shvatio sam da od uzgoja zemaljskih biljaka mogu pristojno živjeti jer je upravo moja ponuda mogla zadovoljiti ekstravagantne zahtjeve marsovskih bogataša. Oni su dolazili do mene kušati okuse starog svijeta, a svaki koji bi došao otišao bi promijenjen, fasciniran prizorima onoga što je moglo biti i užasnut onime što trenutačno je.

163 godine kasnije...

Govor Benjamina Kovača pri otvaranju Agroekološkog instituta 'Mak Kovač':

'Kada je ljudska noga prvi put zakoračila na crveno tlo ovoga svijeta, nismo očekivali mnogo. Mars nije bio ništa više nego izbjeglički logor na koji su nahrupljivale mase s umirućeg svijeta. Znete li da je originalni plan bio da civilizacija na Marsu ostane u bunkerima? Da, doista, prije 150 godina mislilo se da je terraformacija glupa i besmislena ideja. Smatralo se da je zadržati život u zatvorenim sustavima bolje jer će se okolina ovako i onako zagaditi. Da, doista, to da sada držim govor na otvorenom, a zrak možemo disati, nije bilo u planu moćnika

pretprošlog stoljeća. Kada je moj djed počeo govoriti o ekologiji, bio je ruglo svijeta. Ali, svaka osoba s kojom bi razgovarao bila je jedna osoba manje koja mu se rugala i jedna osoba više koja se zalagala za ekološki pristup. Nikada ne smijemo prestati pričati priče o problemima s kojima su se suočili naši predci jer se njihovi predci nisu brinuli o tome kakav će svijet ostaviti svojoj djeci. Danas imam čast prisustvovati otvaranju ovog instituta te me to ispunjava ponosom jer znam da svaki novčić koji uložimo u očuvanje onoga što imamo sada ravan milijunima koje bi potrošili na sanacije. Živio zeleni Mars!

Dora Kiš

Vinka Mortigijja Anušić, prof. sav.
Škola primijenjene umjetnosti
i dizajna, Zagreb

Zagađenje okoliša, globalno zatopljenje i gubitak biološke raznolikosti samo su neke od aktualnih tema današnjice. Razlog tomu je što smo konačno zakoračili u vrijeme kada se negativne posljedice ljudskog utjecaja na prirodu sve jasnije vide, a upravo je to bila glavna inspiracija moga plakata. Ribarski brod i sivo more predstavljaju ozbiljan problem zagađenja mora uzrokovan izlivanjem nafte i otpada, dok ribarska mreža i smeće u njoj predstavljaju sve veće ugrožavanje morskog života zbog pretjeranog izlova ribe. Sve ove probleme trebamo shvatiti ozbiljno jer uništavanjem planeta ujedno uništavamo i sami sebe.

Kinoteka, Kordunska 1
Zelena akcija, Frankopanska 1

Organizira: Aktivistička grupa Zelene akcije
Svi sadržaji besplatni

8. OKOLIŠNI
FILMSKI
6. - 8. svibnja 2021. FESTIVAL

ZELENA AKCIJA
Ministarstvo zaštite okoliša i prirode
Sveučilište u Zagrebu
Sveučilište u Rijeci
Sveučilište u Osijeku
Sveučilište u Trogiru
Sveučilište u Zadru
Sveučilište u Dubrovniku
Sveučilište u Puli
Sveučilište u Šibeniku
Sveučilište u Vukovaru
Sveučilište u Zadaru
Sveučilište u Zagrebu
Sveučilište u Rijeci
Sveučilište u Osijeku
Sveučilište u Trogiru
Sveučilište u Zadru
Sveučilište u Dubrovniku
Sveučilište u Puli
Sveučilište u Šibeniku
Sveučilište u Vukovaru
Sveučilište u Zadaru

Festival je organiziran u sklopu projekta "Škole održivosti - obrazovanjem do aktivnog građanstva i društvene jednakosti". Program sufinancira Ured za sferu Vlade Republike Hrvatske.

Maja Škrlin

Borjan Komarica, prof.
Škola za umjetnost, dizajn, grafiku
i odjeću Zabok

Glavni motiv plakata je riba koja nazdravlja pićem; tj. naftom. Ideja je ta što riba nosi vestu i zapravo ima ruke kojima drži piće. Njezin kostur se proteže kroz vestu. Problem nafte zajedno skombiniran sa životom ribe i ostalih bića u vodi je prikazan u radu. Ilustraciju sam sama uradila i pošto je riječ o festivalu, htjela sam naglasiti malo i ironiju jer se mi možemo veseliti festivalu i možemo se zajedno pokrenuti kao zajednica, s time omogućiti ribama i ostalim bićima normalne uvjete za život a istovremeno ih ugrožavamo i oduzimamo šansu za životom. Ugrožavamo njih i sebe istovremeno. Stavila sam vesele boje jer je ipak riječ o festivalu i boje privlače ljude, mislim da bi ih zainteresiralo kada bi vidjeli takav plakat. Glavna ideja je bila ta da se u jednoj ilustraciji prikaže naš i njihov život te jedna stvar kojom mi nazdravljamo a njih ubijamo.

**8. okolišni filmski
FESTIVAL**

6. - 8. svibnja 2021.

Svi sadržaji besplatni!

Kinoteka
Kordunska 1

Zelena akcija
Frankopanska 1

Organizira :
Aktivistička grupa Zelene akcije

ZELENA AKCIJA
FRIENDS OF THE EARTH CROATIA

Festival je organiziran u sklopu projekta "Škole održivosti" - obrazovanje za aktivnog građanina i društvene jednakosti". Program sufinancira Ured za utjegu Vlade Republike Hrvatske.

U slučaju nedavnog razornog potresa, sve se čini crno-bijelo. Uništeni domovi, uništeni gradovi i uništeni snovi. No, je li sve to zaista tako crno? Zbog potresa utvrdile su se brojne greške i propusti u bivšim obnovama Petrinje i Siska. Zbog potresa, pola i više Hrvatske došlo je iz solidarnosti na potresena područja, ne bi li pomoglo urušenim gradovima. Zbog potresa se konačno pokazao značaj Banovine ne samo u ekonomskom, nego i u ekološkom smislu. Ovim sam plakatom htjela potaknuti ljude na razmišljanje o situaciji potresa i donosi li ona isključivo negativan predznak.

Ljudska razuzdanost,
potpuno otuđena od ljubavi i poštovanja prema okolini.
Zakupljenost mrmljanjem mrtvih
slova o budućnosti,
dovela nas je do propasti.

Požuda za vremenom,
kada će naša ogorčenost postati obična starudija,
objijest, duhovna žabokrečina.
Naša se revolucija sprema počistiti sve to.

A jadan onaj koji će, i onda,
svoje razmetljive bljezgarije o univerzumu
izlagati kao apsolutnu spoznaju.

Harmoničan život, u simbiozi s prirodom i čovjekom
iz dana u dan postat će sve veće umijeće.

Naša će nas neimaština humaniteta,
mentaliteta, dovesti do spoznaje o nesmjelosti bivanja
drugačijim,
obzirnijim čovjekom.

Savjest je velika sila,
prema njoj se skidaju šeširi, naginje se naprijed prema
vrhovima
užarenih prstiju.

Uvijek će postojati oni koji se prepuštaju svojoj
urođenoj bezopasnosti, radikalno, esencije dovoditi u
propast.

Koračajući prema samouništenju
palimo si tlo pod nogama bez ograničavanja objijesti u
djelovanju.

Ljudska će utopija biti grozomorna, radi endema,
koji na pozornici Svijeta potenciraju nepostojano,
uz podršku publike i izdisaje posljednjih čestica kisika.

Sve će to, i onda, biti čist posao u superlativu.

Boreći se protiv prirode
organizam nam počinje lučiti gorčinu.
Svjesno odlučujemo umrijeti.

Petra Mladić

Vinka Mortigijja Anušić, prof. sav.
Škola primijenjene umjetnosti
i dizajna, Zagreb

Voda nije komercijalni proizvod kao neki drugi proizvodi, nego je nasljeđe koje treba čuvati, zaštititi i shodno tome prema njemu postupati. Onečišćenje Jadranskog mora izazvano je masovnim odlaganjem otpada, kanalizacijskim i naftnim izljevima, balastnim vodama iz brodova i rušenjem prirodnih obala. Sve to ugrožava bioraznolikost Jadrana. Mora i oceani su izvor hrane i kisika (fitoplanktoni proizvode oko 70% kisika, ali su ugroženi zagađenjem).

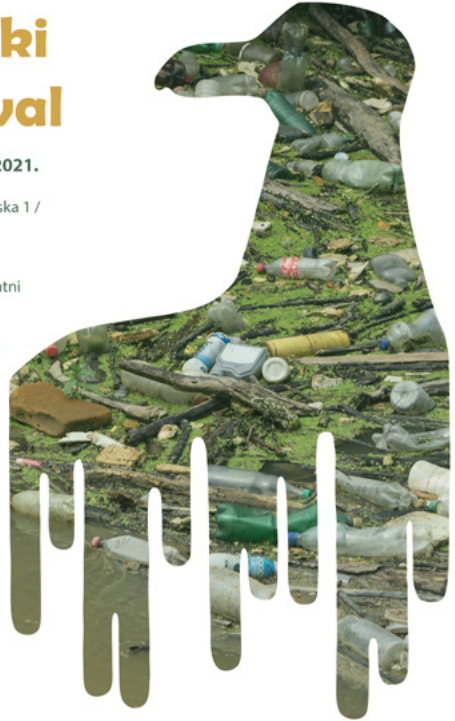
8. Okolišni filmski festival

6. - 8. svibnja 2021.

Kinoteka, Kordunska 1 /
Zelena akcija,
Frankopanska 1

Svi sadržaji besplatni

Organizira:
Aktivistička grupa
Zelene akcije

ZELENA AKCIJA

Festival je organiziran u sklopu projekta "Škole održivosti – obrazovanjem do aktivnog građanstva i društvene jednakosti". Program sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Tonka Hrenković

Andro Grdinić, prof.
Škola primijenjene umjetnosti
i dizajna, Zagreb

Nosač stare filmske trake poput Super 8-ice nositelj je aktualnih kadrova i motiva biljnog i životinjskog svijeta kojem prijeti izumiranje ili je pod agresijom radioaktivnog zračenja, nekontroliranog odlaganja radioaktivnih tvari. Važno je i nama mladima shvatiti koliko su stvari međusobno povezane i kako jedna utječe na drugu, odnosno kao što jedna sličica na filmskoj traci gradi cjelinu i dio je filma tako i svaka naša mikro intervencija u nastojanju očuvanja biljnog i životinjskog svijeta sudjeluje u gradnji jedne veće priče, a u očuvanju nas samih.

**8. OKOLIŠNI
FILMSKI FESTIVAL**

Organizira:
Aktivistička grupa
Zelene
akcije

**6.-8. SVIBNJA
2021.**

Kinoteka, Kordunska 1/
Zelena akcija,
Frankopanska 1

SVI SADRŽAJI BESPLATNI!

ZELENA AKCIJA, Hrvatski narodni kazalište, Općina Čakovci, Općina Čakovci, Općina Čakovci, Općina Čakovci, Općina Čakovci, Općina Čakovci, Općina Čakovci, Općina Čakovci, Općina Čakovci, Općina Čakovci

Festival je organiziran u sklopu projekta "Škole održivosti - obrazovanjem do aktivnog građanstva i društvene jednakosti". Program sufinancira Ured za usluge Vlade Republike Hrvatske.

Što točno prikazuje poster?
Predstavlja termometar u sredini dok su oko njega krpelji. Termometar je namjerno oblikovan da asocira na usključnik, tako daje dojam neke uzbune, moguće opasnosti, privlači pažnju. Glavna ideja postera je povezanost porasta temperature s krpeljima. U čemu je kvaka? Porast temperature omogućuje krpeljima da budu aktivniji početkom godine, a zabim se hrane u jesen, što im daje puno veću šansu da prežive zimu. Ovo je naravno loše za životinje kao što su jeleni i vjeverice (koje su česte ciljane životinje krpelja), makar i ljudi mogu nesvjesno postati domaćini. Ovo im omogućuje lakše prenošenje opasnih bolesti kao što su meningoencefalitis, borelijoza, lajmska bolest... tako se i narušava prirodna ravnoteža.

Gledam kako oblaci glatko klize po izbljedjelom nebu i kako se ptice sklanjaju pod krošnje stabala u potrazi za hladom. Miris bazge besramno se uvlači u moje nosnice onemogućavajući dominaciju drugih mirisa. Velike kapi znoja polagano mi se spuštaju niz čelo koje očajnički vapi da ga osvježim hladnom vodom. Oksimoronska vrućina studenog okrutno pronalazi načine da se upije u naše kože i iscrpi nas do kraja. Sunčeve zrake su ubojite poput laserskih pištolja. Gdje se skriti? Gdje pobjeći? Tješim se da uživam u ovim trenucima jer kad dođe travanj morat ćemo se opet zaključati u svoje domove i ne izlaziti do listopada...

Kada sam bila mlada, hodala sam s jednim stvarno zanimljivim mladićem. Imao je dugu smeđu kosu i oči koje su ispod zaštitnih naočala na razarajućem suncu izgledale kao da su od meda. Visok i mršav, kretao se elegantno i ponosno, uvijek uzdignute glave sa smiješkom na licu i s hladnim ožujskim pivom u ruci. Katkad bi kosu svezao u rep, ali bi ostavio jedan pramen kose da mu leprša oko lica. Sve je pozdravljao na ulici, strance i znance, dobre i loše, pričljive i nepričljive i uvijek je znao započeti zanimljivu temu za razgovor. Nikome nije dosadivao iako je imao odlične predispozicije za to. Izgledao je sjajno za jednog devetnaestogodišnjaka – zdrav, inteligentan, pristojan, marljiv, drag... Zvao se David.

David je bio svjestan stvari koje su se tada događale oko nas. Često bih ga vidala na mnogim klimatskim prosvjedima i protestima širom svijeta. Pisao je i objavljivao razne članke i savjete kako se ponašati prema okolišu u 2079. godini i isticao koliko je važno svakodnevno djelovati, osvještavati ljude, kritizirati političke mjere koje su se provodile. David je djelovao i poticao ljude da se napokon pokrenu i počnu baviti današnjom katastrofom.

Upoznali smo se tako na jednom od brojnih prosvjeda. Oboje smo došli sami, uvjereni kako podršku treba aktivno pružati. U toj gomili ljudi nas dvoje smo nekako završili jedno pored drugog hodajući usporedno u maršu od džamije do Markovog trga. Cijelo vrijeme smo se pogledavali

ispod zagušujućih maski na 34 Celzijeva stupnja. Bio je početak ožujka. Moja koža se sjajila od nove kreme za sunčanje koju sam taman bila kupila. On je mirisao na neki osvježavajući parfem. Gledao me neko vrijeme pa kad je shvatio da sam i ja sama, nehajno mi je prišao.

‘Znaš, nekad pomislim da sam ja jedan od rijetkih koji sudjeluje u ovim prosvjedima jer sam moralno osviješten. Nije mi bit stavljati instagram objave. Vidi koliko prosvjeda se organizira, a nekima je glavni motiv da se pohvale da nešto rade, da se prikažu kako pomažu umjesto da se zapravo bace na stvar. Tužno. Ti si mi zanimljiva jer nisi niti jednom izvukla mobitel. Ja sam David usput.’

Ovaj njegov mali monolog izazvao je u meni neki neo-bični osjećaj sreće i zadovoljstva pa sam mu odgovorila jako samouvjereno:

‘Znači ne bih ti bila zanimljiva da sam izvadila mobitel i slikala ovaj prizor za uspomenu?’

‘Ne bi’, odgovorio je kratko, ali jasno, ‘zato sam ti i prišao. Želiš li na kavu poslije ovoga?’

Svidjelo mi se što je tako ljubazno direktan. Pristala sam i nakon te kave svijet mi se promijenio. David i ja počeli smo sve češće izlaziti. Budući da sam ja još bila u srednjoj školi, on bi me poslije nastave biciklom došao pokupiti da me provoza gradom. Otišli bismo na sladoled i sakrili se u neki hlad na Tuškancu i satima pričali. U jednom trenu postalo je prevruće da se boravi vani više od dva sata pa smo se morali snalaziti po kafićima, kinima, kazalištima,... najviše bi boravili u njegovom stanu. Živio je u Mesničkoj, a prozor mu je ujutro gledao ravno u izlazeće Sunce pa bi zamračivali trostrukim zavjesama da se stan ne zagrije. Imao je 3 klime i u stanu je bilo podnošljivo dok se dvije od njih nisu pokvarile. Tada je nastupio dosta gadan period.

U ožujku 2080. godine država je proglasila alarmantno stanje i naredila svima karantenu u trajanju od tri tjedna. Naime Sunce je tada ulazilo u stanje koje smo nazivali ‘suncokret’. Zračenje je bilo toliko intenzivno, nepodnošljivo za boravak na otvorenom. Mnogi nesmotreni, ukoliko su izišli iz kuća, bili su hitno hospitalizirani s plikovima po licu, vratu, rukama. Tu nijedna zaštitna krema nije mogla pomoći. Stvari su sve više izmicale kontroli. Prosvjeda više nije bilo, naravno. Ta tri tjedna David i ja smo skoro izludjeli. Bilo je to još na početku naše veze, taman smo bili počeli uživati u našem partnerskom životu. Svaki dan sam se pitala: ‘Bože, zašto sam baš ja zaglavila u ovoj užarenoj i iskvarenoj zemlji?’ Sve me izluđivalo, nebeski

suncokret, zagušljivi tamni prostori, karantena.

Onda više ni kiša nije padala. Jer dotad su nas još donekle spašavale sparne kiše koje bi se formirale nad vrućim područjem. I nebo se osušilo. Nije bilo oblaka. Usjev je počeo propadati. Ptice su ugibale. Padale su s neba na balkone i parkirališta. Drvoredi više nisu pružali hlad. Na suhim granama visio je tek poneki sprženi list. Kreme za sunčanje su poskupjele. Postotak ljudi s rakom kože u samo godinu dana se utrostručio. Ljudi su bili očajni. Bojali su se. Postajali su agresivni. Urlali su jedni na druge. Vladao je sveopći kaos. No David i ja kao da smo još bili otporni. Još uvijek smo bili zajedno uživajući u našim zdravim tijelima.

Prolazile su godine, a mi smo se nekim čudom još uvijek voljeli. Iako smo se često svađali kao ljudi, pregorjeli od silne vrućine, iznervirani najmanjom sitnicom. Ponekad bih pomislila da nam je ovo zadnja svađa, da je ovo kraj, pokušala bih svoje stvari i izletjela iz stana. Onda bih se sjetila da nemam kamo ići. Možda smo zato i ostali zajedno, jer smo bili sami, jer smo ovisili jedno o drugom. Ali nikad ga nisam prestala voljeti.

Onda se David razbolio. Pocrvenio je i dobio strašne opekline po rukama i nogama. Toliko sam se bila prestrašila da sam počela panično plakati. David je kao uvijek bio skroz ravnodušan i samo je rekao:

‘Smiri se. Napuni mi kadu vodom i natrpaj led. Onda nazovi 112 ako se ne ustanem za pola sata.’

Rekao je to toliko smireno da sam se nekako sabrala. Napravila sam točno što je rekao. Na svu sreću, izašao je iz kupaonice nakon točno 23 minute i namazao se posebnim uljem. U životu se nisam toliko prestrašila. Sutradan je otišao kod doktora, naizgled, bilo mu je bolje.

Nakon sedam mjeseci opće suše, dogodilo se čudo. Jednog vrućeg i zagušljivog listopadskog petka na grad se sručio golemi pljusak. Ljudi su istrčali na ulice s nevjericom gledajući u nebo. Krupne kapi natapale su odjeću, cijedile se niz obraze, formirajući bujice uz rubove pločnika. I David je stajao na kiši. Uživao je u svakom trenu i molio se da nikad ne prestane padati. Ja sam mu se smijala, plačući od sreće. U tom trenu imali smo osjećaj kao da je sve na svijetu moguće. Kao da još uvijek ima nade. Potrčala sam do Davida i zagrlila ga. Za budućnost nismo marili. Usidrili smo se u trenutak uživajući u ovoj novostvorenoj utopiji. Mogli smo vidjeti zeleno drveće i plave rijeke, a zrak je imao čist miris. Barem u našim mislima. Dopustili smo si to.

Mene je za moj plakat 8. Okolišnog filmskog festivala inspiriralo globalno zatopljenje. Na plakatu sam prikazao odraslog pingvina i njegovo mladunče koji se zajedno tope budući da se i sam okoliš oko njih topi. Ovaj plakat je napravljen kao podsjetnik ljudima da pripaze na okoliš te da se sjetе životinja poput pingvina, koje bi uskoro mogle izgubiti svoje životno stanište zbog trenutačnog stanja na planeti Zemlji.

Poznato je da 70% našeg planeta prekriva voda, a morski otpad se može pronaći gotovo svugdje. Morski otpad (plastika) ugrožava zdravlje naših mora, obala, gospodarstava... On se sastoji od proizvedenih ili prerađenih krutih materijala (npr. plastike, stakla, metala i drva) koji završe u morskom okolišu. Plastične vrećice koriste se u prosjeku samo 12 minuta, dok njihov očekivani životni vijek u okolišu može biti i do 1000 godina. Zato sam napravila ilustraciju svijeta gdje skupine ribica moraju putovati kroz morski okoliš skrivajući se ispod kišobrana zbog raznog morskog otpada koji ih okružuje.

6. - 8. svibnja 2021.

Kinoteka, Kordunska 1
/ Zelena akcija, Frankopanska 1

Svi sadržaji besplatni

Organizira: Aktivistička grupa Zelene akcije

8 OKOLIŠNI
FILMSKI
.FESTIVAL

Festival je organiziran u sklopu projekta "Škole održivosti – obrazovanjem do aktivnog građanstva i društvene jednakosti". Program sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Lucija Kranjec

Borjan Komarica, prof.
Škola za umjetnost, dizajn, grafiku
i odjeću Zabok

Ideja plakata je prikazati važnost drveća i okoliša općenito te potaknuti ljude na promjene (pošumljavanje). Drveće je važno za svijet zato što nam daje potreban kisik za život, a ljudi masovnim rušenjem drveća ugrožavaju i sebe i samu prirodu.

Prikazala sam crno-bijeli panj koji predstavlja čovjekovo uništavanje prirode prekomjernom sječom drveća. Panj kao simbol sječe se suprotstavlja maloj, mladoj biljci koja tek započinje svoj život. Mlada biljka osim toga predstavlja i nadu za bolju budućnost i zdrav život, kao i simboličan rast usprkos ljudskom uništavanju prirode. Jesenske, vedre, žarke boje smeća u pozadini prikazuju čovjekovo neshvaćanje onoga što čini (da shvaća, boje bi bile sumorne). Mislim da ljudi trebaju prvo bolje upoznati cikluse prirode i tek nakon toga intervenirati, a ne zagovarati stalni rast (ekonomije i civilizacije) i trku za profitom.

Plakat je inspiriran idejom forsirane i morbidne simbioze u koju bi životinje ušle kako bi se prilagodile naglim promjenama u okolišu. Time bi došlo do pojave modernih kimer, odnosno mitoloških bića koja su spoj više živih organizama. Budući da bi to bill noviji i nikad prije viđeni organizmi smatrali bi se egzotičnima, što znači da bi ih ljudi najvjerojatnije htjeli posjedovati kao ljubimce ili eventualno kao odjevne predmete. Došlo bi do masivnog istrebljenja ili prevelike domestifikacije te više nikada ne bismo vidjeli prvobitne oblike novonastale vrste. Uzeo sam mitološku temu kao metaforu za idilu koju lome laserske zrake lovaca koje nišane kimeru. To je zapravo poruka na buđenje iz sna i poziv na podizanje svijesti o zaštiti životinja te očuvanju njihovih prirodnih staništa.

- Mama, mama! – vikao je Lobel – Mama, reci mi što je ovo? – oči su mu se sjajile dok je držao izbljedjelu fotografiju uokvirenu prašinom i mrljama od plavog markera. Lobel je bio inteligentniji od ostale djece te je svaki dan kopao po podrumu i tražio nove predmete u nadi da dozna nešto novo.
- Fotografija, Lobe. – odvrtila sam bez promatranja i vratila se čitanju.
- To znam, mama. Zanima me što je ovo – stavio je fotografiju na stol i uperio prstićem na veliki plavi predmet na njoj. Na fotografiji su bili moji roditelji i dvoje starije braće, Markus i Lav. Lav je više sličio ježu no lavu s tom smeđom majicom i kratkom riđom kosom, dok je Markus bio pravi lav s dugom crnom grivom i zelenim očima. Dugo ih nisam čula ni vidjela. Zasiurno su jako zauzeti na poslu, ali sigurno će se javiti kad budu imali vremena.
- Mama! – opomenuo me Lobel.
- Joj, oprost! – trznula sam se – malo sam se zamislila.
- Iza nas petero bio je veliki prozirni plastični kit. Visio je sa stropa u glavnoj prostoriji Prirodoslovnog muzeja. Kitovi su bili moje najdraže životinje, ali ne može ti najdraža životinja biti nešto što je davno izumrlo. Moj Lobel nikada neće znati što je kit. Nikada neće moći otići na ocean brodom i čekati da to prekrasno stvorenje izroni. Bili su veličanstveni, poput nježnih plemenitih bogova. Držali su se skupa i bili su definicija harmonije te pri tome prikazivali ideal društva.
- Kit – odvrtila sam – oni su bili najveći sisavci na Zemlji.
- A gdje su sad? – pitao me pomalo tužno.
- Nema ih više, – ustala sam s poda i sjela na sof u – ali bili su jako lijepi!
- Lobel se popeo na sof u i legao pored mene.
- Znači, vidjela si ih?
- Nisam... Ali jedna se moja draga prijateljica bavila njima i davala je sve od sebe da im pomogne.
- A gdje je ona sad ako njih više nema?
- Otišla je s njima. – rekla sam sjetno. Ustao je, sjeo bliže meni te me značajno pogledao.

– Zvala se Srna. Bile smo prijateljice oduvijek i neprestano smo se držale skupa. Jednom su prilikom htjeli posjeći stablo staro 400 godina pa smo kampirale ispod njega tri dana. Naravno, policija nas je potjerala jer su tvrdili da to stablo predstavlja opasnost za građane, što je posvemašnja glupost. Naravno, to nije bila naša jedina zajednička dogodovština, bilo ih je poprilično mnogo. Znaš, upoznale smo se na nekom festivalu, a samo nekoliko mjeseci kasnije odvila se naša najveća avantura. Putovale smo po cijelom, tadašnjem, euroazijskom kontinentu i trudile se napraviti neku promjenu.

– Kakvu promjenu? – pitao je Lobel pomalo umorno.

– Ah... Ljudi vole jednokratnu uporabu i zabavu, a pri tome ne razmišljaju o drugima. Tu u igru ulazi plastika. Istina, bila je praktična, ali i opasnija. Trudile smo se omogućiti što većoj količini ljudi ekološki prihvatljiva rješenja i proizvode, ali hodale smo po tankom ledu–duboko sam udahnula.

Jednog jutra, Srna je upalila naš stari, modri kamper i otisnula nas u vožnju. Vozila je i vozila, a ja nisam znala niti sam ju htjela pitati što joj je sad palo na pamet. Odvezla nas je na Skandinavski poluotok. Znaš, tamo je Branija gdje smo ljetovali prije 2 godine!

– Aha... – promumljao je Lobel te je bilo jasno kako je već padao u san.

Tada je cijeli poluotok bio prekriven snijegom gotovo svako godišnje doba. Snijeg je bio oborina, ali nije nanosio nikakvu štetu. Djeca su se veselila snijegu čitavu godinu, a kada bi stigao, svjež i netaknuto bijel, ne bi ulazila u kuću sve dok im nosići ne bi bili crveniji od, ne znam, Encianovih kapsula crvene riže. Srna je radila najfiniji crveni rižoto koji sam ikad jela... Bila je tako optimistična prema budućnosti da nije ni primijetila kada je sve krenulo nizbrdo. Vozile smo do Tampere u Finskoj i stale na početku neke šume da odmorimo. Spavale smo toliko čvrsto da nismo ni primijetile da nas pljačkaju. Ukrali su sve proizvode, mobitele, laptop, sve! Ostao nam je mali USB s nekim ugovorima i dvije prezentacije. Nismo znale što da radimo, ali je bilo jasno da je Srna uzrujana. Nikoga nije bilo u blizini pa smo odlučile nastaviti naš put. Vozeći se dugom zavojitom cestom, stigle smo u Tamperu, obnovile zalihe i kupile neki jeftini mobitel. Još uvijek nije bilo ni znaka kradljivcima, ali smo morale zaboraviti na njih i krenuti dalje. Srna je bila malo potištena dok smo se vozile do metropole, svakako s razlogom jer je sve

išlo nagore. Ostale smo bez struje, a vani se spustila gusta magla i nismo mogle solarno napuniti kamper. Inzistirala je da će ostati budna cijelu noć kako bi mogla rastvoriti solarne ploče čim se magla rasplina. No, ubrzo je zaspala pa sam umjesto nje ja čekala jutro i odvezla nas do metropole. Zaslužila je odmor. Kada smo stigle do odredišta, ljudi nisu bili oduševljeni činjenicom da nismo imale obećane proizvode te su nas optužili za lažno predstavljanje. Morale smo otići. Morale smo krenuti dalje. Vozile smo i vozile. Činilo se kao vječnost i kao da ništa više nema smisla. Ne pamtim koliko smo se dugo vozile dok nismo ugledale vatru, a oko nje ljude. Bilo je to malo selo i okupljeni su vjerojatno objedovali. Nismo im htjele smetati, ali prije no što smo mogle otići, oni su prišli nama i pozvali nas da im se pridružimo na što smo, umorne i gladne, svakako pristale. Ispričali su nam kako su morali otići iz svojih domova jer su ljudi koji dolaze na odmore, rekreacijski lovci i trgovci istrijebili sve životinje na tom području. Razne ribe, tuljane, čak i nekoliko vrsta kitova više nisu nastanjivali njihov rodni kraj. Rekli su da će nam se naš planet osvetiti ako ne započnemo poduzimati mjere za očuvanje ekoravnoteže. Pričali su nam o jednom aktivistu za okoliš koji ih je davno posjetio, mnogo im pomogao i nastavio ih redovito posjećivati sve dok se jednom nije pojavljivao tri mjeseca pa su ga morali prestati čekati i napustili su svoje tadašnje selo. Rekli su: – Dobrota je rijedak dar, a razumijevanje još rjeđi. Govorili su kako je mnogo djece ostalo bez obitelji zbog čestih promjena lokacije i ljutih turista te kako se ne mogu brinuti za svako takvo napušteno malo biće. Tada sam ugledala malenog dječaka kako jede karamelu i smije se sa Srnom. To je bio najljepši prizor ikada. Nakon svih ludih događaja, vidjela sam ju istinski sretnu. Ostali smo uz njih nekoliko dana da prikupimo informacije koje bi nam mogle biti korisne za nadolazeće projekte. Stvarno sam im željela pomoći, a i nisam bila sigurna gdje smo. Prije odlaska, odlučile smo otići klizati s djevojkom imena Runa i omanjom grupom djece. Primijetila sam istog dječaka od prije nekoliko dana u toj grupi. Klizali smo na prvih nekoliko metara rijeke jer je tamo led najdeblji, što je bilo u potpunosti u redu jer nisam klizala toliko dobro da se odvojim od grupe. Stala sam na trenutak sa strane i primijetila da me nešto vuče. Bio je to onaj maleni dječak. Nije znao klizati i molio me da ga naučim. Naravno, pristala sam. Tko bi mogao odoljeti crvenim obraščićima i tamnoplavim očima punim veselja? Kada je došlo vrijeme

za povratak u selo, Srna je nestala. Okrenula sam se oko sebe da ju lociram i vidjela ju. Klizala je do druge strane jezera i vikala: – Brzo ću ja, ne brinite! Vjerovala sam joj, znala se paziti. Skidala sam čarape da ih zamijenim suhima kad sam čula vrisak. Podigla sam hitro glavu i odahnula: djeca su bila u redu. Tada mi je kroz glavu sijevnulo: – Isuse Kriste, Srna! Krenula sam prema rijeci i nisam ju vidjela. Panika me obuhvatila, a onda sam vidjela ruke kako izviru iz leda. Bila sam bosa, ali sam oprezno potrčala prema njoj. Vrijeme mi nije bilo prijatelj jer, iako sam joj svakim korakom bila bliža, svakom sekundom ona je bila bliža smrti. Dok sam trčala, neki su dijelovi leda pucali pa sam gazila po ledenoj vodi. Mogla sam samo zamisliti kako joj je. Tisuće i tisuće ledenih noževa probadalo ju je, a ona se nije mogla pomaknuti. Stigla sam, usne su joj bile plave, a lice blijedo. Pružila sam joj ruku, ali ju nije uspjela dohvatiti. Pokušala sam joj se približiti, no led je pucao sve više i više. Bio je odviše tanak za nagle pokrete, mogla sam jedino gledati kako život blijedi s njenog lica. Činilo se kao da nas je priroda napustila. Runa je stigla s užetom i bacila joj ga. No, ona nije imala snage da ga uhvati, a kamoli da se približi nama i izađe iz ledene vode. Nikada neću zaboraviti njene riječi: – Idem s njima... Nastavi živjeti i imaj vjere. Izdahnula je i zaklopila oči. Željela sam vrištati, ali jedino što je proizašlo iz mojih usta u tom trenutku bilo je: – Dat ću sve od sebe. Pokopali smo ju u šumi gdje se nalazi selo. Osjećala sam se kao da je dio mene istrgnut, slomljen i izgubljen. Sjela sam i nisam osjećala ništa osim praznine. Zašto baš ona? Voljela je život, voljela je ljude. Ona... Uvijek sam im davala šansu, a ubili su dio mene. Srna se nije ni borila za svoj život jer je shvatila da ljudi nisu spremni čak ni za pokušaj spašavanja svijeta. Nije im dovoljno stalo ni do budućih generacija vlastitog obiteljskog stabla. Osuđivat će i mrziti. Toliko me bilo strah da ću se opet izgubiti kao u toj vodi, da sam promijenila ime... I tada je Srna Perkov službeno umrla. Pomislila sam: – Imat ću novo ime, novi život i više nikada neću biti Srna. Na odlasku iz sela ponovno me zaustavio isti maleni dječak. Rekao je da mu je žao i zagrlio me. Pitala sam ga gdje su mu roditelji i rekao je da ih nikada nije upoznao. Nakon raspitivanja po selu i dugih razgovora, dobila sam novog partnera. Dječak se zove Lobel, on je moj najbolji prijatelj i volim ga više od ičega na svijetu. Lobebe, ne znaš koliko si mi pomogao vratiti se među ljude. Stvarno ne znam što bih bez tebe... – dovršila sam i suze su mi potekle. Lobel je već čvrsto

spavao. Poljubila sam mu čelo, pokrila ga i krenula prema svojoj sobi.

Volim te, mama... – promrmljao je Lobel i okrenuo se na drugu stranu grleći svog plišanog soba.

Anamari Boršić

Borjan Komarica, prof.
Škola za umjetnost, dizajn, grafiku
i odjeću Zabok

Inspiracija za ovaj plakat bio je prošlogodišnji plakat o kuni jer mi se svidjela ideja o čuvanju kune (novca) te kune (životinje). Shodno tome, ovaj plakat bi bio nastavak te priče. Nakon dugog razmišljanja, sjetila sam se da se na kovanici od 50 lipa nalazi velebitska degenija koja je ugrožena i strogo zaštićena biljka, to jest cvijet. Ideja ovog plakata je prikazati ljudsku nepažnju i nemar pomoću planinarske cipele ('gojzerice') sa gradom umjesto đona (što simbolizira civilizaciju i industriju) i koja vrlo lako može zgaziti i uništiti prirodu tj. krhak cvijet (koju predstavlja velebitska degenija).

A s malo više pažnje bismo mogli uštedjeti novce i poštediti prirodu daljnjeg uništavanja.

Prvi put koristim digitalni alat za izradu plakata. Moj proces rada bio je stoga i usko vezan uz istraživanje digitalnih alata i mogućosti.

Upravo me je taj moj proces naveo na promišljanje o ekonomskim aspektima okoliša i koliko moć novca sudjeluje u izgradnji ili devastaciji tog istog okoliša.

Motiv šume na mojoj digitalnoj ilustraciji stiliziran je u geometrijske forme i daje predodžbu o jednoj mehaniziranoj šumi koja mi stavlja veliki upitnik (?) iznad glave. Može li eksploatacija šuma i financijska moć pri tom zadobivena zamijeniti onu moć života koju nam šume u biti daju? Sad je vrijeme promjene, vrijeme u kojem ćemo vidjeti kako moć lista može višestruko nadmašiti moć zelene novčanice.

Emma Jančetić

Vinka Mortigijija Anušić, prof. sav.
Škola primijenjene umjetnosti
i dizajna, Zagreb

Plakat je inspiriran temom globalnog zatopljenja te učinkom staklenika. Sunce zagrijava Zemlju, a zatim Zemljina površina reflektira oko 70 % sunčevog zračenja dospjelog na njezinu površinu. Staklenički plinovi u atmosferi apsorbiraju dio tog zračenja, čime dolazi do zagrijavanja atmosfere, što se naziva 'učinak staklenika'. Posljedice su da klima postaje pretopla i dolazi do globalnog zagrijavanja. Plinove koji stvaraju taj učinak staklenika smo sami stvorili isto kao i žarulju na plakatu. Sami smo krivi za štetu koju smo nanijeli Zemlji, ali uz pomoć raznih akcija i brige o okolišu imamo priliku to ispraviti.

8. Okolišni filmski festival

6. - 8. svibnja 2021.

Kinoteka, Kordunska 1
/ Zelena akcija,
Frankopanska 1

Svi sadržaji besplatni

Organizira:
Aktivistička grupa
Zelene akcije

Festival je organiziran u sklopu projekta "Škole održivosti - obrazovanjem do aktivnog građanstva i društvene jednakosti". Program sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Nemirno tlo

Maja Tomašković

Ivana Kotarski, prof.
Škola za umjetnost, dizajn, grafiku
i odjeću Zabok

Izađe iz kuće još sva u strahu,
Stade i gleda sve redom oko sebe:
Kako zrak se praši i nešto jeca.

To više nisu one njene
Ulice mirnoga grada,
Već uzburkano more gdje nemir vlada.

Shvati kako Bog nas kažnjava
Zbog počinjenoga zla,
U prirodu puštenog smrada.

Nemirno tlo i dalje
Podrhtavati ne staje,
A ona stoji i za buđenje moli.

Ne, to nije samo još jedan san
Kao u pričama, bajkama
S onim divnim, sretnim završetkom.

Zgrade se sive ruše ciglom do cigle,
Livade nestaju i potoci luduju
Pa u jednome trenu sve utihne i tlo se smiri.

Zrak se raščisti,
Obitelji se grle i zahvaljuju Bogu što su žive,
A tlo to nemirno ispričava im se
Pupoljcima cvijeća što iz zemlje niče.

Karmen Kašić

Borjan Komarica, prof.
Škola za umjetnost, dizajn, grafiku
i odjeću Zabok

Inspiraciju za plakate pronašla sam u zagađivanju mora i morskih životinja nesarom ljudi tj njihovom neodgovornom ponašanju.

Asocijacija mi je bila izumiranje životinja (kitova i kornjača). Za prvi plakat iskoristila sam kita i otpad (smeće). Idea mi je bila napraviti polovicu kita, a za drugu polovicu sam iskoristila smeće i formirala ga u drugi dio kita. U drugom plakatu idea mi je bila napraviti morsko dno sa smećem te sam se poigrala s tonovima plave boje i perspektivom. Treći plakat je vrlo sličan prvom samo što sam za pozadinu koristila tonove plave boje u valovitom obliku koji me asociraju na valove.

**8. OKOLIŠNI
FILMSKI
FESTIVAL**

6. - 8. svibnja 2021.
**SVI SADRŽAJI
BESPLATNI!**

KINOTEKA, KORDUNSKA 1 / ZELENA AKCIJA, FRANKOPANSKA 1
ORGANIZIRA : AKTIISTIČKA GRUPA ZELENE AKCIJE

ZELENA AKCIJA, Hrvatska zajednica udruženja, ŠKOLA PROJEKTOVANJE I GRAFIČKI DIZAJN, ŠKOLA ZA UMJETNOST, DIZAJN I GRAFIKU I ODJEĆU ZABOK, TRAVO, Greenpeace, Greenpeace

Festival je organiziran u sklopu projekta "Škole održivosti – obrazovanjem do aktivnog građanstva i društvene jednakosti". Program sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Čovjek crvene kose stajao je pred ulazom u zgradu UN-a. Upravo je bio izišao iz bijelog automobila, zajedno s krupnim vozačem i čovjekom nepoznatog imena. Bezimeni se okrene od ulaza prema crvenokosom i stavi lijevu ruku na njegovo rame. Ovaj teško proguta i bez riječi kimne, pa zajedno uđu u zgradu.

Krećući se brojnim prolazima i kroz mnoge sigurnosne provjere došli su do Odsjeka za tehnološke dozvole i njegovog jedinog prostora za stranke. Vrata su se naglo otvorila i prvo što se moglo primijetiti bio je iznenađen pogled crvenokosog čovjeka. Ja sam ih promatrala sjedeći iza stolića na desnoj strani uskog odjeljka.

‘Uđi’, reče mu Bezimeni, gurajući se iza njega.

Čim je prvi čovjek sjeo, drugi se nasloni na ručne naslone uredske stolice nagnuvši se naprijed, ostavljajući mali razmak između njihovih lica.

‘Znaš. Li. Gdje. Smo?’

‘Znam. Na šalteru.’

‘Misliš li možda da je ovo mjesto inačica Skupštine na koju si navikao?’

‘Nije ni približno toliko luksuzno, tako da... ne.’

Bezimeni iziritirano proguta knedlu i od ljutnje počne lagano gubiti fokus u očima.

Pogled crvenokosog ispod skupljenih i ukočenih obrva čvrsto se upilji u njega. Nosnice su mu se lagano širile.

‘Zašto toliko pričaš?’ upita ga crvenokosi, ‘Ako itko treba pričati u ovom poslu, onda to trebam biti ja... zar ne?’

Na to se Bezimenom lice opusti u izraz mješavine prezira i laganog straha. Polako ustane, pokušavajući maknuti pogled s crvenokosog. Uspjevši, okrene glavu i pogleda mene.

‘Zdravo’, reče mi.

Okrene se natrag prema crvenokosom, pokušavajući na njega ostaviti nekakav dojam autoriteta. ‘Fisheru, ona gospođa tamo je Linda Freeman, vrhunska stenografkinja UN-a. Zapisivat će sve – tko je što rekao, kao i njihove radnje.’

‘...Sve zapisuje?’ upita Fisher raširenih očiju.

'Da', odvrati ovaj samopouzdanim glasom, 'Za slučaj da budu potrebni dokazi za rješavanje mogućih prepirki oko vjerodostojnosti rada ovog odjeljka i razgovora u njemu.' Onda se okrene prema meni: 'Linda, ovo je Elliott Fisher, novi djelatnik sa strankama na Odsjeku.' Odvoji se od Elliotta i krene prema mojem stoliću. 'Zapisujte ama baš sve. Pratite kome je dao dozvolu za što i koliko poštuje legalu. Mora imati i znati prioritete, znate', šapne mi.

Naravno, dobro sam znala tko je Elliott Fisher. Ali, za te dozvole sam i ja saznala tek neki dan, iz novina. Misliha sam da su to lažne vijesti, no nažalost, nisu bile. Zalihe sirovina kojih smo ranije imali na milijune tona, sad se polako crpe... Ljudi kojima ti metali najviše trebaju ne mogu doći do njih jer ih je netko drugi, kome ne trebaju toliko, uzeo za sebe. Grozne stvari su se događale.

Čovjek se ispravi i pogleda Elliotta. 'Uživaj', reče mu sarkastično i pogleda na svoj ručni sat. 'Uskoro ti počinje prvi 'nagradni' radni dan. Sretno!' Na odlasku mi namigne i glasno zatvori vrata za sobom.

Za to vrijeme, Elliott se mahnito pokušavao pripremiti za nepoznatu situaciju koja ga je snašla. Toliko je bio u tome da nije ni primijetio prve ljude kad su ušli.

'Khmm', glasno izusti glas iza pleksiglasa. Pred Elliottom su stajali relativno zgodni mladi muškarac i žena.

'Khm, dobar dan', pozdravi ih Elliott.

'Je, je, skрати sranje. Došli smo po... tehnologiju', reče nestrpljivo gospodin smeđe gelirane kose i kozje bradice.

'Došli smo po dozvole, Jacksone. Nauči razliku.'

'Što god', odvrati joj i mahne rukom. 'Došli smo po dozvole za mobitel i tablet.'

Elliotta itekako iznenadi ponašanje njegovih prvih klijenata. Pokušava brzo smisliti odgovor na tako glupu izjavu.

'Jeste li vi svjesni da metala za proizvodnju elektroničkih uređaja danas baš i nema?'

Gledali su ga kao da ih to pita paun, a ne čovjek. 'Ti metali bi se trebali koristiti za spašavanje života. Ljudski životi ne bi trebali ovisiti o nečijem luksuzu.'

'Ste Vi to stvarno sad rekli?' upita ga mlada gospođa.

'...Da?'

'Gle, gospon, mi to znamo, ali pola glumaca ima mobitele. Zašto bismo mi bili uskraćeni?' upita bezbrižno gospodin.

'Il' svi imaju, il' nitko nema. I to je to.'

Elliott ih je zatečeno promatrao.

Žena cokne jezikom iza svojih savršeno ravnih bijelih zubiju i uskih usana. 'Ne mogu jebeno vjerovati da se

ovo događa... Da moram dokazivati nešto s prokletim časopisom...' Iz svoje dizajnerske torbe izvadi teško nabavljive novine i prilijepi ih za pleksiglas tako da je mogao vidjeti naslovnicu.

Na njemu su bila prikazana njihova lica i imena: Jackson i Katherine 'Kate' Garner. Ispod je stajao jako privlačan naslov: 'Hollywoodskim golupčićima prijeti rastava?!', uz datum izdanja, svibanj 2050.

'Vidite li tko smo mi?' upita ga nestrpljivo gospođa.

'Vidim.'

'Mi. Smo. Jebeni. Garneri', reče, lagano lupajući šakom o površinu stola nakon svake riječi.

'Glumci koji imaju masne pare i mogu dobiti što žele', doda gospodin Garner.

'Jacksone, začepi, ja govorim', ušutka ga Garnerica uzdigavši dugačak, tanak prst.

Elliott je šutio.

'Znači, ako imate imalo pameti, onda dokučite rješenje ove jednadžbe – Garneri plus njihov status daju...?'

'...slavu?'

Na ovo Elliottovo gospodin se lagano zasmijulji.

Supruga ga pogleda odrješito, napravivši bijesnu grimasu poput čivave. Brzo se okrene natrag prema Elliottu i lupi šakom o stol.

'...daju sve što hoćemo!' zadere se naglo. Potom nasloni obje ruke na stol i pokaže prema Elliottu prstom koji je drhtao od bijesa. 'Slušajte Vi mene – dajte nam te dozvole za tehnologiju ili ćemo zvati policiju!'

'Ali, ne mogu, niste prioritet.', reče Elliott. 'Na koncu konca, nemate nikakve papire!'

Gospodin Garner ispruži ruku između svoje supruge i pleksiglasa.

'Hej, hej! Tko je rekao da nemamo papire?!' Zavuče ruku u svoj sako. 'Itekako imamo papire. I to, ove!' Izvuče podebeo snop novih novčanica, uvezan crnom trakom i spusti ih na stol.

Elliott iskusnim prstima prolista novčanice i ubrzo primijeti da se radi o vrijednosti od 10.000 dolara. Da nije bio pod okovima kazne, Elliott bi itekako prihvatio taj novac. Ali, ovako – nije mogao. Znao je da bi Bezimeni osigurao da ga ta pogreška progoni do smrti.

Gurne snop novčanica s površine na prljavi pod.

'Sljedeći!' zadere se.

Pogledi bračnog para postali su toliko gnjevni da se to gotovo moglo opipati. 'Ovo ćemo sigurno prijaviti!' bilo je zadnje što su izgovorili prije izlaska.

Nakon nekog vremena, ušao je netko tko nije izgledao baš kao elita.

'Elliott!' iznenađeno uzvikne pridošlica.

Elliott digne glavu i naglo mu se promijeni energija.

'Henry!' odvratila sa smiješkom u glasu, no odmah se ponovno smrkne.

'Što ti se dogodilo, pobogu?' začuđeno upita Henry.

'Što ti radiš ovdje?' odgovori Elliott pitanjem.

Henry se nasloni se na pleksiglas odjeljka i pogleda

Elliotta u oči. 'Gle, imam dilemu koju ne mogu sam riješiti, znaš kako je to...'

'Hajde, slušam.'

'Znaš da radim u vojsci i to?'

'Da...?'

'...Imam jednu jako veliku molbu, za vojnu bolnicu u Albanyju.'

'Daj, prestani oklijevati i reci što trebaš!' reče mu nestrpljivo Elliott.

'Znači, tehnologija u bolnici je relativno nova, ali nam treba nova za... druge odjele.'

'Sereš.'

'Ne serem, Elliott. Mislim, ne bi nam trebala samo za liječenje vojnih starčeka, al' ono...'

'Je, ali ako dam tebi, ne mogu dati drugima', krene, 'Možda nakon tebe slučajno naleti netko kome će stvarno to legalno trebati. Naglasak na legalno.'

'Ali...'

'Znam da neće nužno poslužiti za dobro.'

'Ma, daj mi nešto sredi, molim te.'

Naglo se odmaknuvši, Elliott se nasloni na stolac. 'Gle, Henry, to nije u mojim rukama. Stvarno ne mogu ništa što se tiče toga', izgovori iziritirano.

Henry ga razočarano pogleda. 'Ne mogu vjerovati, Ellie.

Otkad si otišao u političke vode, stvarno si se pretvorio u neumoljivo čudovište.'

Henryjeva izjava je ciljala i baš bolno pogodila u sitan dio dobrog u Elliottovome majušnom i tvrdom srcu.

'Čekaj!' uzvikne Elliott kad je Henry već bio na izlazu iz odjeljka. Henry ga pogleda s trunskom nade. Elliott nervozno skupi uzdignuti dlan.

'Vrati se', kaže mu. 'Nešto ću već smisliti...'

Henry se uzbuđeno vratio do stola. 'Joj, da mogu, sad bih te poljubio!'

'... Pod jednim uvjetom.'

'U redu. Kojim?'

'Nemoj dijeliti moje tajne tabloidima. Ne treba mi još i to na

tanjuru.' Počne mu ispisivati dozvolu. 'Dogovoreno?' Henry mu pruži ruku. 'Dogovoreno.'

Zatim je došla žena s izgledom starlete iz 1960-tih. 'Dobar dan, došla sam po dozvolu', reče. 'Imate li potrebnu dokumentaciju?' ravnodušno upita Elliott piljeći u stol, polako provlačeći svoju šaku kroz rupu.

Žena uzdahne. 'Dignite glavu! Pravilnik Vam neće nikamo pobjeći.'

Elliott dignu glavu.

'Imam papire, kad već pitate', reče mu gospođa i stavi tanki, spajalicom spojen snop papira na pult. Elliott lagano zatrese glavom i kroz rupu pleksiglasa povuče papire k sebi. 'Ime Erica Miller...', mumljao je dok čita. 'Wow, članica ste Pentagona! U koje svrhe dolazite ovamo?'

'Potrebna mi je dozvola za preuzimanje tehničke opreme za dječju bolnicu u Salt Lake Cityju. Dogodila se katastrofa u blizini Viponta. Najbliža bolnica za intenzivnu njegu jest ta u Salt Lake Cityju, ali je zbog drugih pacijenata uslijed opće krize Vipontu uskraćena oprema za nastradale', odvrati mu gospođa.

Elliott kimne glavom. Ishod mu je bio očit.

'Papiri djeluju ispravno i stručno napisano, s dobrom namjerom.' Krene ispunjavati formular. 'Izgledaju legalno. Izvolite.' Pruži joj dozvolu. Gospođa se nasmiješi i kimne glavom. 'Hvala Vam. Ugodan dan.'

'Čekajte, gospođo, što se to točno dogodilo na Vipontu?' Gospođa tužno uzdahne. 'Nešto grozno. Eksplozija u ilegalnom rudniku. Jadni ljudi.'

Zadnja osoba se pojavila pred kraj smjene.

'Dobar dan, ja sam Leland Jenkins i došao sam po dozvolu za školsku opremu.'

'U redu. Imate li kakve preporuke?'

Gospodin zastane. 'Kako to mislite?'

'Trebali biste znati da je za školsku opremu potrebna preporuka osoblja iz Vaše školske ustanove. Imate li ju?'

'Ah, da. Naravno da ju imam.' Nervozno se i usko nasmiješi.

'Ovdje je', odvrati i izvadi zgužvani papir iz džepa sakoa. Čim je ovaj provukao dlan da uzme papir, čovjek zgrabi Elliotta za zapešće i naglo mu povuče ruku prema sebi, grubo je zavrnuvši na pleksiglasu.

'Koji Vam je vrag?!?' bolno uzvikne Elliott.

Gospodin ga podmuklo pogleda i malo jače mu zavrne ruku. Elliott zastenje od boli.

'Zašto nema tih metala?' protisne gospodin. Na Elliottovu šokiranu šutnju odvrati još jačim zavrtanjem ruke. 'Ti

prokleti Illuminati! Sve nam uzmu! Prvo predsjednicu, pa Twitter, i sad ove glupe metale!' Elliott je zavijao od boli.

'PUSTITE MI RUKU!!!'

'VI VRATITE METALE! SVIJET NE MOŽE BITI OVAKAV! SVE JE OTIŠLO K VRAGU!!!'

'Zvat ću... osiguranje...' stenjao je Elliott dok je vukao ruku prema sebi, pokušavajući se osloboditi iz nepopustljivog stiska.

'Neće ništa poduzeti! Imaju pametnijeg posla od spašavanja nekog bezveznog šalterskog radnika...'

Ta izjava strašno razljuti Elliotta.

'NISAM JEBENI ŠALTERSKI RADNIK!!!' zadere se i svom snagom udari glavom o pleksiglas koji se odvoji od konstrukcije odjeljka i strovali na čovjeka s druge strane. Ovaj se sruši na pod.

Elliott je zadihano stajao i tupo gledao scenu – krupnog čovjeka kako ošamućeno leži na podu, s razbijenim pleksiglasom na sebi i ranom na nosu koju je prouzročio Elliottov udarac... Samo nekoliko sekundi nakon toga zaštitari su uletjeli u Odjel i iznijeli i pleksiglas i gospodina. Zvono za kraj smjene zazvonilo je dok su ga izvlačili.

Nekoliko minuta kasnije, jedan zaštitar odvede Elliotta i mene van pred zgradu. Elliott se lagano tresao, plitko disao i gledao u prazno, još šokiran od svega.

Iz zgrade naglo iziđe neki čovjek i krene prema Elliottu. 'I mislio sam si da si izašao!' reče glasno. Elliott se na taj glas primjetno trgne i prepozna čovjeka. Bezimeni zaškilji prema njemu, pomno ga proučavajući i pokazujući očito gađenje spram Elliottove modrice nasred čela. 'Težak dan, ha?' upita ga.

'Odjebi!'

'Hej, hej, hej...', kaže mu, 'Sve ok, samo se zezam.'

'Nije ok, začepi.'

Čovjek uzdahne i lagano se nasmiješi. Stavi ruku na Elliottovo rame i pogleda ga u oči. 'Vidimo se sutra, Fisheru', reče mu.

Elliottove zacrvenjele oči se zacakle. Uvrijeđeno odgurne čovjekovu ruku s ramena i uputi se u drugom smjeru hitrim korakom. Bezimeni uzdahne i mirnim korakom krene nazad prema vratima zgrade UN-a.

Nekoliko dana nakon te burne radne smjene, čula sam da Elliott Fisher više nije 'svoj'. Moj muž je taman prolazio preko Brooklynskog mosta kad ga je naslonjenog na ogradu vidio kako se divi njujorškoj panorami. Kosa mu je bila lagano raščupana, imao je tamne podočnjake... Ne bi ga bio prepoznao da ovaj nije nosio ono odijelo u kojem se

proslavio kao uspješan, ali omražen gradonačelnik Velike Jabuke. Zadnje što mi je muž rekao za Elliotta bilo je da si je bolno masirao desno zapešće... Nisam mu rekla zašto. Čudi me da se nakon toga o njemu više nije čulo ni riječ.

Ugušit ćemo se vlastitim rukama, u plastici koju smo stvorili, ne mareći za posljedice. Prirodi je potrebno oko 1000 godina da razgradi jedan plastični predmet, dok je za plastičnu vrećicu potrebno oko 240 godina. Većina plastičnog otpada šalje se na odlagališta ili odlaže u okoliš. Ljudi nisu svjesni koliko je plastike neodgovorno bačeno i koliko to šteti prirodi. Prestanimo neozbiljno odlagati plastiku i razmišljajmo o budućnosti.

8. Okolišni filmski festival

6. - 8. svibnja 2021.

Kinoteka, Kordunska 1
/ Zelena akcija, Frankopanska 1

Organizira: Aktivistička grupa
Zelene akcije

Svi sadržaji besplatni

Festival je organiziran u sklopu projekta "Škole održivosti - obrazovanjem do aktivnog građanstva i društvene jednakosti". Program sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Jeleni i srne su životinje koje vrlo često susrećem u kraju u kojem živim. Često dolaze iz šume u potrazi za hranom. Zbog toga nerijetko izazivaju prometne nesreće i stradaju. Jedna takva se dogodila i ispred moje kuće. Srna je došla iz šume na cestu i auto ju je udario, a ona je u strahu, ozlijeđena pobjegla. Meni je jako žao kada se to dogodi jer su one zapravo vrlo dobre i bezopasne životinje. Kada bi se počeli više brinuti za okoliš njihovo bi se stanište normaliziralo pa bi takvih situacija bilo manje. Također sam htjela napraviti upečatljiv i simpatičan plakat za kojim će se ljudi okrenuti i koji će ih potaknuti da odu na festival i promijene svoje životne navike na bolje.

Marija Marić

Vinka Mortigijija Anušić, prof. sav.
Škola primijenjene umjetnosti
i dizajna, Zagreb

Svi znamo koliko i na koji način smo onečistili okoliš. Nažalost, i dalje ga kvarimo i prljamo svakojakim sredstvima. Čak i najmanji papirić koji bacimo na pod će ga onečistiti. Moj fokus na plakatu bila je upravo nafta. Veliki predator koji svojim ispuštanjem ubija morski život i sve što je pod morem, oceanima, u rijekama... Ova ruka predstavlja naftu koja izlazi iz broda te dodiruje samo jednim prstom nježno unutrašnjost mora, jer upravo taj jedan mali dodir dovoljan je da uništi sve. RIBE koje su bile bijele postaju crne, koralji koji su puni života umiru, plava morska boja postaje siva i tmurna te pitka voda više nije pitka. Zato, pokrenimo se još danas, jer vremena je sve manje.

8. Okolišni filmski festival

6. - 8. svibnja 2021.
Kinoteka, Kordunska 1
/ Zelena akcija, Frankopanska 1
Sve sadržaji besplatni
Organizacija: Aktivistička grupa Zelena akcija

ZELENA AKCIJA Mladost Program mladeži ŽELJEZNIČARSKI MUZEJ IZ OBLASTI ZAGREBA ŠKOLA PRIMJENJENE UMJETNOSTI I DIZAJNA ZAGREB

Festival je organiziran u sklopu projekta "Škole odličnosti – obrazovanjem do aktivnog građanina i društvene jednakosti". Program sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Prosipaš li pijesak?

Barbara Rismondo

Galjina Venturin, prof.
Klasična gimnazija, Zagreb

Tiho prolazim prostranstvima suhe Zemlje. One iste Zemlje nekoć nalik Edenu, a sada više na odbačenu sliku nesretnoga slikara. Samo malo, je li to Zemlja? Nisam sigurna... Koji god da je planet, koliko god drugačiji, bogatiji ili siromašniji bio od prethodnog, sve mi je isto. Ja sam ostala ista. Sjećam se kako sam s nezainteresiranošću slušala priče svoje bake o proljetnim livadama i djeda o zlatnim poljima. Kako sam kolutala očima na svaku njihovu rečenicu započetu s 'a u moje vrijeme'. Svaka generacija kaže kako je njezino vrijeme bilo bolje. Često sam se znala tome protiviti braneci 'svoje vrijeme' kao naprednije i bolje. Nisam se puno razlikovala od ostalih, zar ne? Ah, što je uopće više 'moje vrijeme'? Glupost, nema ga. Slagala se ja ili ne slagala s mišljenjima prošlih generacija, jedno je sigurno – nekoć je bilo bolje, stoga mi nemojte zamjeriti što ću vam ispričati jedan događaj iz prošlosti, koji je, iz današnje perspektive, vrlo ugodan.

Bip. Bip. Bip.

Pozdrav svim stanovnicima BI5! 11:00 je sati, subota, 13.13.2322. Željno iščekivani kraj tjedna napokon je stigao, pa je vrijeme i za novu epizodu emisije 'Otkrijte pronađeno'. Kako je u naš grad prije nekoliko dana stigla zadnja skupina novih stanovnika, dopustite da vam se predstavim. Moje ime je Zuzu i u svojoj emisiji 'Otkrijte pronađeno' svakoga tjedna pripovijedam o događajima i ljudima koji su nekoć hodali zemljinom površinom, danas, nažalost, pretežito spaljenom. Ukratko, pripovijedam o prošlosti. Prije nego li vam otkrijem temu današnje emisije, dopustite mi da vas na brzinu izvijestim o vremenskim prilikama te o novim mjerama donesenim danas ujutro na sjednici gradskog odbora. Temperatura zraka viša je od očekivanoga, 42°C. Tlak zraka isto tako, 1018 hPa. Rezerve vode, prema službenim izvještajima, još su uvijek sigurne, unatoč svakodnevnim dojavama o neovlaštenim ulazima u spremište. No, izgleda da ništa vode nije ukradeno. Svima je teško, stoga, dragi slušatelji, ostanimo pribrani i solidarni. Držimo se pravila 24 sata, ¼ litre vode.

Gradski je ured danas ujutro na sjednici donio nove mjere. Radi očuvanja zraka, količina dopuštenih udisaja u minuti, 14 puta, smanjuje se za 20%. Dakle, u jednoj minuti, možete udisati maksimalno 11.2 puta. Također, od danas se više ne smije trčati, skakati ili penjati bez službene dozvole; svaka od navedenih aktivnosti troši previše energije te vas podsjećam, strogo je kažnjiva. Nemojte se dovesti u situaciju da vas izbace na površinu. Gotovi smo s informativnim dijelom, stoga prijedimo na današnji predmet emisije. Tema je dnevnik, i to ne bilo kakav. Ovaj je dnevnik star više od tri stotine godina i, slušajte dobro, pronađen upravo na području našega malog podzemnog grada. Za sve one koji prvi put čuju za 'dnevnik', ništa strašno. Nekoć su davno ljudi imali potrebu zapisivati razne događaje, emocije, misli ili sklonosti u bilježnice, odnosno, dnevnike kako bi ih upamtili te ih se jednom prisjetili. Jasno je da ste se na prvu vjerojatno upitali što je to 'dnevnik', no vjerujem da vam je sada jasnije. Ipak, danas je teško zamisliti potrebu da takvo što bilježimo jer raspolažemo uređajima koji prate naš život skupljajući i pohranjujući naša sjećanja. Dnevnik o kojemu ćemo danas govoriti potječe iz 2020-ih godina. Vijest o njegovu otkriću brzo se proširila gradom što zbog njegove starosti što zbog, ponavljam, područja našega grada na kojemu je pronađen. Dnevnik je otkrila šesnaestogodišnja djevojka Maëlle, naša nova stanovnica te ujedno jedna od zadnjih stanovnika površine. U današnjoj ćemo je epizodi zajedno posjetiti te porazgovarati o dnevniku.

Pozdrav, Maëlle! Bi li se na početku mogla predstaviti našim slušateljima ?

– Pozdrav, Zuzu! Naravno da bih. Dobar dan svim slušateljima emisije 'Otkrijte pronađeno'. Moje ime je Maëlle, imam šesnaest godina i sa svojom sam obitelji, kako ste spomenuli u uvodnomu govoru, bila jedna od zadnjih stanovnika površine.

– Bi li nam mogla opisati kako je to izgledalo živjeti na površini?

– Nemojte mi zamjeriti odgovorim li vam krivo ili nepotpuno na pitanja vezana uz površinu jer, iako sam živjela na njoj, osjećala sam se više poput bjegunca. Prije nego li smo se doselili ovdje, u BI5, živjeli smo u zadnjem naselju pogodnom za kakav-takav život. Zemlja je bila pretežito spaljena, suha, nedovoljna da na njoj išta rodi. Na najvećem dijelu površine već godinama nema vode, naše je naselje bilo jedno od zadnjih koji su je uspjeli sačuvati. Ni ondje je više nema, na njezinu je mjestu

ostala jedino isušena udubina koja je nekoć, navodno, bila korito rijeke. Umjesto morskih valova, na površini sada vladaju toplinski. Sjećam se kako smo se za vrijeme valova skrivali u tim jadnim nastambama od starih građevinskih materijala, tiskajući se jedni uz druge i nadajući da će izdržati. Danju bismo, za vrijeme 'lijepa' vremena, ostajali sakriveni u nastambama, ionako se vani ništa nije moglo vidjeti. Veliko sivilo prekrilo bi zrake Sunca, što ga nije sprječavalo da nas ne zaštiti od sunčeve topline. Dani su bili nesnosni, stvarno. Zato mi je drago što smo sada ovdje. S druge strane, noći su znale biti divne – tihe, ponekad i s pokojom zvijezdom na nebu. Ne znam kako bih radije provela ostatak života – ostala zakopana ispod zemljine površine ili lutala njenim suhim prostranstvima.

– Ne brini se, Maëlle. Nitko ti neće zamjeriti. Neću te više ispitivati o prijašnjem životu jer, iako je vrlo zanimljivo slušati te kako govoriš o njemu, moramo se okrenuti novim stvarima. Tek što si došla ovdje, odmah si nešto pronašla, i to vrlo vrijedno – dnevnik star više od tri stotine godina. Bi li nam mogla reći gdje si ga pronašla i kako si se osjećala u tome trenutku?

– Dogodilo se potpuno neočekivano, naravno. Kada smo se uselili, nisam imala mira. Morala sam razgledati grad. Obilazeći ga, sjela sam na stepenice ispred njegova glavnog ulaza i odjednom ugledala nešto ukopano u zidove tik pored moje glave. Bilo je osvjetljeno gradskim svjetiljkama. Naravno, nisam odoljela, počela sam razmicati zemlju i otkopavati neobičan predmet. Nisam znala što je to, ta pravokutna stvar. Zatim sam je otvorila, listala, a na stranicama nazirala ispisane znakove.

– Jesi li taj predmet pokazala svojoj obitelji kada si se vratila? Jesu li ti oni otkrili da se radi o dnevniku?

– Nisam. Zadržala sam ga nekoliko dana u tajnosti, pri čemu mi je pomagala moja robotska prijateljica, gospođica Vjeverica C6; najnoviji primjerak inteligentne generacije. Upravo mi je Vjeverica otkrila da je 'predmet pravokutnog oblika' dnevnik i ispričala mi čemu služi, što ste rekli u uvodnome govoru. Na kraju mi je savjetovala da ga se riješim jer joj se, naime, činio potpuno bespotrebni. No imala sam osjećaj da je bilježnica vrijedna, i to ne samo novčano, nego i kao povijesni izvor jednog zaboravljenog doba. Morala sam je prestati skrivati, ali sam, u isto vrijeme, znala da je, u naumu da s njome izađem pred druge, ne smijem predati vlastima grada. One bi je uništile ili, u najmanju ruku, sakrile da je više niti jedna znatizeljna ruka ne može izvući. Malo sam

se raspitivala o alternativnim mogućnostima i odlučila se obratiti vašoj emisiji 'Otkrijte pronađeno'.

– Čast mi je što si upravo nama odlučila povjeriti svoje otkriće. Nažalost, građani nemaju povjerenja u vlasti grada. Spomenula si sumnju da bi najvjerojatnije došlo do zataškavanja ovog izuzetno važnog otkrića. Postoje li u dnevniku informacije koje bi mogle uzdrmati vladinu moć?

– Donekle. Pretpostavljam da se vlasti ne bi htjele dovesti u situaciju da tristo godina star dnevnik uzdrma sadašnje zakone i propise te potakne nered. Naravno, tu se ne radi o informacijama poput pitanja kredibiliteta našega identiteta ili naših roditelja. Ne, one govore o jednome drugom načinu života na koji mi danas nismo naviknuti. Prema pisanju u dnevniku, zaključila sam da se radilo o ženskoj osobi, čije ime nije poznato. U dnevniku je opisivala svoje dane provedene u školi, okružena prijateljima. Danas ne možemo biti sigurni s kime razgovaramo – s čovjekom ili robotom. Svoje slobodno vrijeme posvećivala je druženju na otvorenome, ispijanju kava u kafićima i odlascima u trgovinu. Ponekad čak i na tržnicu. Bi li netko danas znao što je nekoć bila tržnica? Nama je život u virtualnome svijetu posve normalan, dapače, mnogo draži od onog fizičkog kojim smo okruženi. Uzmite za primjer mene, najbolja mi je prijateljica Gospođica Vjeverica C6, koja je robot.

– Tako je to s novim vremenima, zar ne?

– Slažem se, iako bih voljela kada bismo slušali što nam govore stručnjaci. Prema dnevniku, 'bolest samoukih stručnjaka' postojala je i u vrijeme autorice, povećavajući se s dolaskom nepoznatog virusa COVID-19. Autorica je napisala kako je to bilo vrijeme kaosa i pobuna diljem svijeta. Ljudima se nisu sviđale mjere predostrožnosti tijekom krize – nisu bili naviknuti nositi maske ili izbjegavati javne prostore – iako je to danas smiješno. Mislili su da im vlada i WHO, nekoć Svjetska zdravstvena organizacija, žele ukrasti slobodu djelovanja i izražavanja, a sve pod krinkom maske koju su im propisali nositi radi zaštite. Sve je to rezultiralo velikim nepovjerenjem, i to ne samo prema vladajućima, nego i prema prvim susjedima. Vrijeme pandemije autorica je opisala kao stvarnost protkanu noćnim morama. Nažalost, nije bila svjesna da je njezino vrijeme bilo okidač i da će ono sljedeće biti još gore.

– Je li se što promijenilo nakon što si pročitala dnevnik?
– Osjećala sam nelagodu čitajući ga jer je osoba kojoj je dnevnik pripadao pisala vrlo otvoreno, kao da razgovara s bliskim prijateljem. Bila je skeptična, često i vrlo mračna

pišući o svome vremenu. Nije htjela zauzimati čvrst stav o njemu, već je promatrala kako će se vrijeme samo od sebe rasplesti. Pokušavala je pronaći nešto lijepo u svakome trenutku, nešto posebno. Imala sam osjećaj da za nju svaka riječ ima neprocjenjivu vrijednost. Prema njima, ona je bila sanjar.

– Dragi slušatelji, stigli smo do kraja ovojtedne emisije. Zahvaljujemo Maëlle što nam je povjerila otkriće dnevnika i što je odvojila vrijeme za razgovor s nama. Zahvaljujemo i vama, slušateljima, što ste pratili današnju emisiju. Kako smo čuli, u vrijeme dnevnika ljudi su prolazili značajne promjene glede načina na koji žive baš kao što ih i mi danas prolazimo. Problemi ne nestaju, štoviše, oni se talože. Moramo naučiti živjeti s njima i prilagođavati se promjenama. One nisu jednostavne, no ponekad su neizostavne i moramo ih takvima i prihvatiti. Pravo pitanje glasi: kako ćemo iz njih izaći? Kao lude ili hrabrice? Ako ih ne prihvatimo radi nas, onda barem radi budućih generacija. Neka i one jednoga dana provire na površinu. Bip. Bip. Bip.

Prosipala sam vrijeme poput pijeska, pustila sam ga da mi klizi kroz prste ne osvrćući se. I ono mi je vratilo. Ostala sam ista; bez ijedne bore na licu, bez namreškane kože ili lomljivih kostiju što bi otkrilo ružnu istinu mojih godina. Ja više nemam 'svoje vrijeme', ali sam zato proživjela mnogo tuđih. Više nema lijepih priča bake i djeda, ali njihove livade i polja ostali su netaknuti u mojem sjećanju, slobodni da ih se u bilo kojem trenutku prisjetim i prepustim – poput sanjara. Dakle, prosipaš li pijesak? Nemoj.

(Iz arhive starih zapisa, 3021. godina)

Barbara Rismondo, djevojka koja promatra sve, no ničemu ne pripada
*u 2320-im godinama poznata kao Zuzu

Matea Bonači

Borjan Komarica, prof.
Škola za umjetnost, dizajn, grafiku
i odjeću Zabok

Ideja plakata je prikazati rast razine mora te mogućnosti da se to neće moći zaustaviti. Odluka da se koristi fotografija koja prikazuje neobični kut zgrada je zbog želje da se ta vrlo poznata tema i ideja prikaže na drugačiji način, što na kraju može rezultirati tomu da ljudi možda neće razumjeti što gledaju na prvi pogled. Ali isto tako smatram da je to dobra stvar jer je namjera plakata zainteresirati gledatelja te ga natjerati da pročita i/ili prouči ostatak plakata i informacija. Za glavni motiv plakata sam koristila 2 'koi-šarana' tj. ribe koje zajedno čine osmicu ili znak za beskonačnost, što se veže i na to da je ovogodišnji događaj 8. filmski festival, ali se veže i na mogućnost neuspjeha u pokušaju zaustavljanja beskonačnog destruktivnog ciklusa koji su ljudi stvorili prema prirodi.

8. Okolišni filmski festival
6. - 8. svibnja 2021.

SUI SADRŽAJI BESPLATNI!
Organizira: Aktivistička grupa Zelene akcije

KINOTEKA, Kordunska 1
ZELENA AKCIJA, Frankopanska 1

Festival je organiziran u sklopu projekta "Škole održivosti – obrazovanje do aktivnog građanstva i društvene jednakosti". Program sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Marija Kočet

Vinka Mortigijija Anušić, prof. sav.
Škola primijenjene umjetnosti
i dizajna, Zagreb

Ideja plakata bila je pokazati umjetničku stranu festivala, kreativnost ideja i utjecaj koji festival ima na ljude. Potiče ih na razmišljanje i mijenjanje stvari malim koracima počevši od svoje okoline. Vjerujem da svatko treba sanjati da ćemo u budućnosti imati ekološki osviješteno društvo. Kada vjerujemo, tada smo najjači te onda počinjemo raditi promjene. Nadam se da ćemo jednoga dana imati manje smeća i više cvijeća.

**8. OKOLIŠNI
FILMSKI
FESTIVAL**
6. - 8. svibnja 2021.

Kinoteka, Kordunska 1 / Zelena akcija,
Frankopanska 1

Svi sadržaji besplatni

Organizira: Aktivistička grupa Zelene
akcije

ZELENA AKCIJA KINOTEKA ŠKOLA PRIMJENJENE UMJETNOSTI I DIZAJNA ZAGREB

Festival je organiziran u sklopu projekta "Škole održivosti - obrazovanjem do aktivnog građanstva i društvene jednakosti". Program sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Moja ideja je bila napraviti plakat koji će biti simpatičan i drag, nešto što će privući ljude. Zato sam odlučila napraviti ilustraciju ove ptičice, s kamerom kao poveznicom s filmom, budući da je ovo filmski festival. Ptičica svojom kamerom snima malenu biljku i uvijekvećuju ljepotu prirode te ističe važnost očuvanja okoliša.

Slika Zemlje

Prema djelu Slika
Doriana Graya

Ana Ptičar

Ivana Kotarski, prof.
Škola za umjetnost, dizajn, grafiku
i odjeću Zabok

Datum : 14. 5. 2127., Keramzin
10:37

Dragi dnevniče, opet ja, isto kao i jučer, naravno. Danas se sastajem s Tarom, dogovorile smo se za piknik kod Šarenog jezera. Trenutno čekam da se ispeku peciva s voćem koja sam odlučila napraviti, Tara će se pobrinuti za limunadu i ostale sitnice. S obzirom na to da imam još vremena dok peciva ne budu gotova, odlučila sam malo svojeg uma prenijeti na papir. Stvarno bih trebala češće vježbati pisanje, svi znamo da je to prastara tehnika. Živim u savršenom svijetu, no on nikad nije bio krhkiji. Potpuno sam sigurna u to da Vi, budući čitatelju, znate kako naš svijet ovisi o jednoj jedinoj i presudnoj stvari zaključanoj u najvišem tornju kule čija je lokacija nepoznata. U dijamantnom kavezu, zapriječena mnogim zamkama i bezbrojnim lokotima, nalazi se jedna slika otkrivena oko 2020. godine. To je potpuno obična slika Zemlje koju je neki umjetnik slučajno pogodio toliko dobro da se povezala s našim planetom. Koliko sam čula na kanalu koji daje obavijesti o slici, ona od tada poprima sve štetne stvari koje mogu nauditi samom planetu – jaka neвременa, otpad, kemikalije ispuštane u prirodu i brojne druge strašne stvari.

Ono što je zanimljivo jest činjenica da tu sliku navodno nitko nije vidio od trenutka kada je otkrivena. Kada su je godinu nakon otkrivanja zatvorili i zaštitili, Zemlja je polako počela postajati ovakvim zelenim rajem kakvim je mi znamo. Da malo pojasnim: ako ste pratili što vam se predaje na satu povijesti u osmom razredu srednje škole, onda znate da se zemlja prije 2020. godine kretala prema neizbježnoj katastrofi koja bi rezultirala uništenjem te iste Zemlje tako ili onako. U igri su bili klimatske promjene, zagađenje, manjak bioraznolikosti te mnogi drugi štetni faktori. Nakon spomenutog otkrića slike, Zemlja je pritisnula restart i sve se obnovilo. Bila je kao nova. Ljudi su vidjeli da mogu početi iznova i to su učinili. Trebalo je neko vrijeme i industrijska revolucija da dođemo do sadašnjosti, u našu 2127. godinu. Većina zemalja

su najmodernije ikada što se tiče prometa, zdravstva, stanovanja i školstva. Ipak, očito nismo dovoljno dobro naučili prvi puta, jer neke države i dijelovi svijeta još uvijek koriste štetne tvari za industriju i promet. Znam da je Prialegus na lošem glasu zbog toga. Svejedno, oni su jedna od popularnijih destinacija za odmor. To me dovodi do pitanja koliko zapravo tereta preuzima spomenuta slika... Što je sve na njoj, a trebalo bi biti na Zemlji? ...Još bih pisala, ali vidim da mjerač vremena na pećnici pokazuje da pecivima treba još trideset sekundi.

11:07

Tara mi je upravo javila da će kasniti petnaestak minuta, nešto u vezi kvara na pruzi. Već sam kod jezera s dekicom i pecivima, no uzela sam i ovu knjižicu, pa evo mene natrag. Šareno jezero dragulj je Keramzina, i to mislim i doslovno i figurativno. Naime, svi kamenčići koji sjede na dnu jezera neka su vrsta dragog kamenja, znanstvenici kažu da nemaju veliku vrijednost, no njihova je struktura u kategoriji s ostalim dragim i poludragim kamenjem. Kako je jezero uvijek bistro i nije previše duboko na sredini, tako se sve te boje provizorno vide. Po njima je jezero i dobilo naziv – Šareno jezero. Kada ga obasjava Sunce, pogled je skoro spektakularan. Okružuje ga park s puno piknik stolova i klupica, velikih travnjaka i livada te mnogo staza za razgledavanje ili jednostavno za šetanje. Smjestila sam nam dekicu ispod viseće vrbe, drveta koje volim posjećivati jer se, kada sjedim ispod njega, osjećam poput lika iz bajke. Upravo mi je nešto omelo misli. Zvuk je prostrujao zrakom, osjećam jeku laganog drhtaja površine. Vidim da je jezero još u pokretu, kao da je netko bacio kamen kojim je probio njegovu površinu. Sve sam to ubrzo odbacila jer sam vidjela da Tara stiže, pa sam joj mahnula pokušavajući obrisati nelagodu, ali nelagoda i dalje prolazi kroz mene.

Datum : 15. 5. 2127., Keramzin
9:16

Dragi dnevniče, dobro jutro! Nekako me opet lovi volja za pisanjem, pa ćeš me od sada možda i češće vidati. Piknik je bio super! Tara mi je pričala o svojem vrtu cvijeća i o svojoj mački, također mi je spomenula jednu djevojku koja joj se sviđa (naravno, obje smo bile uzbuđene preko naših glava), a ja sam joj pričala o svom posjetu Povijesnom umjetničkom muzeju u Peranoru, gradu blizu Keramzina. Nismo se vidjele već par mjeseci pa smo

imale doista mnogo tema za razgovor. Svejedno, u nekom se kutku svojih misli stalno vraćam na ono što se dogodilo prije nego što je Tara došla. Nikada nisam doživjela nešto takvo. Čekam jutarnji program u 10 sati da saznam jesam li jedina koja je osjetila 'pomak' u stvarnosti.

10:34

Pa, dobra je vijest da nisam jedina. Loše su vijesti sve drugo. Gledam program i ono što saznajem pomalo je zastrašujuće. Neki dijelovi svijeta nastradali su jače, većinom su se događali potresi. Najstrašniji je dio to što su nastali 'ni odakle'. Te me stvari navode na pitanja čiji mogući odgovori već ukucavaju strah u moje kosti... Je li se sve dogodilo zbog slike? Je li toliko zasićena našim teretom da ga više ne može držati? Kasnije u danu emitirat će snimku iz tornja, nadam se da smo još na sigurnom tlu.

13:00

Znanstvenici koji su imali zadatak napraviti inspekciju slike otkrili su da je slika u lošem stanju. Ne vidi se njen sadržaj, slika je još uvijek dijelom zaštićena, ali ono što vide jest truljenje platna od desnog dijela slike i napuknut okvir koji platno drži napetim. Ako su me satovi slikanja išemu naučili, to je da to definitivno nije dobar znak.

17:22

Svijet je pod stresom.

To je lijep način opisivanja stanja u kojem se nalazimo. Ljudi paničare kao da svatko od njih posjeduje svoju sliku koja se lagano raspada i kao da se njima prijete otkrivanjem njihove istinske osobnosti i izgleda. Da me ne shvatite pogrešno – i ja sam preplašena. Ne znam što se događa. Ne znam što će se dogoditi nakon danas ili za sat vremena. Zemlja je, meni, oduvijek bila ista i savršena. Sada kad prvi put vidim promjenu, u meni borave strah i nelagoda. Ipak, jedan malen i bezobziran dio mene se smije. Ljudi su godinama iskorištavali Zemlju za svoje sebične potrebe. Zar su stvarno mislili da im se to neće vratiti kad-tad?!

Hoće li Zemlja stvarno propasti drugi put?

A, što će biti sa Šarenim jezerom?

Nives Martinić

Borjan Komarica, prof.
Škola za umjetnost, dizajn, grafiku
i odjeću Zabok

Ideja plakata je prikazati važnost našeg prirodnog okoliša, posebno životinja i biljaka. Dobila sam inspiraciju kada sam pogledala video u kojem su ljudi vadili slamku iz nosnice kornjače koju je udahнула. To me je potaknulo na dublje razmišljanje kako ljudi svojim postupcima nanose patnju životinjama. Na internetu sam pronašla sliku slične kornjače te sam odlučila prikazati njezinu patnju tako što njezin oklop uništio smeće i zbog toga više nema snage plivati. Ljude treba potaknuti na promjene i nova razmišljanja jer možda baš njihovo smeće koje bace bude presudno za život neke životinje.

Majda Vukalović

Vinka Mortigija Anušić, prof. sav.
Škola primijenjene umjetnosti
i dizajna, Zagreb

Globalno zatopljenje danas je jedan od najvažnijih klimatskih problema koji nastaje zagrijavanjem Zemljine površine uzrukovano učinkom staklenika. Ipak, mnogi još uvijek ne razumiju kako to sve djeluje na naš planet, a na pojam globalnog zatopljenja svi se prvo sjetimo otapanja ledenjaka. Zato sam takav kompleksni problem htjela prikazati pomalo apstraktno, na način da se ljudi zapitaju 'o čemu se radi', odnosno da se i sami aktiviraju, da postanu dio promjene za bolju budućnost.

Sara Trlek

Vinka Mortigijja Anušić, prof. sav.
Škola primijenjene umjetnosti
i dizajna, Zagreb

Sedamdesetih godina prošlog stoljeća znanstvenici su počeli pronalaziti mikroplastiku u ribi. 2017. godine jedno francusko istraživanje je u 120 riba s istog područja pronašlo 360 komada plastike. Mikroplastika je česta pojava u ribi koju kupujemo i konzumiramo. To nije samo problem morskog svijeta, nego i ljudi, zato što riba s mikroplastikom može biti toksična. Moj plakat problematizira spajanje plastike s tijelom, stvarajući plastičnu ribu.

6. - 8. svibnja 2021.

8.

**OKOLIŠNI
FILMSKI
FESTIVAL**

**Kinoteka, Kordunska 1
Zelena akcija, Frankopanska 1**

Svi sadržaji besplatni!
Organizira: Aktivistička grupa Zelene akcije

ZELENA AKCIJA **ŠKOLE OČIŠĆAVANJE** **ŠKOLA PRIMJENJENE UMJETNOSTI I DIZAJNA** **ŠKOLA PRILIKOVNEGA DIZAJNA** **ŠKOLA PROMOTIVNEGA DIZAJNA** **ŠKOLA GRAFIČKOG DIZAJNA** **ŠKOLA FOTOGRAFIJE** **ŠKOLA VIDEO I ANIMIRANOG DIZAJNA** **ŠKOLA DIZAJNA IZ OBLASTI GRAFIČKOG DIZAJNA** **ŠKOLA DIZAJNA IZ OBLASTI GRAFIČKOG DIZAJNA** **ŠKOLA DIZAJNA IZ OBLASTI GRAFIČKOG DIZAJNA** **ŠKOLA DIZAJNA IZ OBLASTI GRAFIČKOG DIZAJNA**

Festival je organiziran u sklopu projekta "Škole očistiti - obrazovanjem do aktivnog građanstva i društvene jednakosti". Program sufinancira Ured za utrage Vlade Republike Hrvatske.

– Progutaj to!–vikala je majka dok se Jakov naprezao pokušavajući progutati malenu tableticu koja je cijelom narodu spašavala život. Grlo mu je bilo suho, suše od pustinje koju je nazivao svojim domom, pa se ta tableta njegovu grlu činila oštrijom od 30 žileta. Ipak, morao ju je uzeti, svi su morali.

Jakov je rođen tri sata nakon što je bačena zadnja bomba na nekadašnji SAD. Toga su dana potonula oba američka kontinenta čime je proglašen kraj rata. Iako je Amerika bila daleko, svi su znali da će taj događaj imati ogroman utjecaj i na njihovo društvo. Jakov je već svojim rođenjem ušao u svijet apokalipse. Kao dijete učio je što je to voda i zašto je bitna za ljudski organizam, no kao i ostatku njegove generacije, ona mu se činila kao apstraktni pojam. Kada mu je baka pričala o tome kako se 2019. godine kupala u bazenu sa svojim prijateljima, odmah je pomislio da je bila bogata jer je u njegovu svijetu ono najočitije što je odvajalo bogate od ostalih bila voda. Imati toliko vode da se napuni cijeli bazen u svrhu zabave mogli su si dozvoliti samo najelitniji članovi društva. Svi su ostali bili prisiljeni živjeti bez vode, jednom na tjedan svatko bi dobio tabletu koja je služila kao zamjena vodi. Unatoč tom revolucionarnom otkriću, prosječni životni vijek bio je 30 godina.

Iako je odrastao u strogom okruženju, Jakov nije mogao prihvatiti način na koji ga se tretira. Većina njegova društva živjela je u strahu. Naime, elitni su članovi bili odvojeni od običnog naroda zidom koji je okruživao grad. Svatko tko bi pokušao prijeći zid u nadi za boljim životom netragom bi nestao. Pričalo se da se u centru grada nalazi fontana izrađena od glave Kipa slobode kroz koju neprestano teče pitka voda. Progutavši tabletu, Jakov je potajice krenuo pakirati stvari. Znao je da ima tri dana prije nego što opet oslabi zbog iznimne dehidracije. Već je godinu dana s grupom prijatelja pokušavao pronaći način da dođe do grada. Izlazeći iz kuće, Jakov ugleda sliku svog ujaka, jednog od nestalih u istom takvom pokušaju. Jakovljeva je majka živjela u strahu zbog toga što je

vjerovala da će i on pokušati isto. Bio je iznimno vezan za svog ujaka i njegov ga je nestanak strašno pogodio. Iako je prošlo deset godina, on nikada nije zaboravio priče koje bi mu ujak pričao. Priče o boljem svijetu, o nadi i pustolovinama. Ta su mu sjećanja dala motivaciju i hrabrost da pokuša saznati istinu o gradu.

Bio je zadnji dan njihova plana – dan kada će saznati što je uistinu u gradu i kamo ljudi koji to pokušaju saznati nestaju. Napokon, stigao je do kolibe kod koje se trebao naći s ostalima, ali tamo ga je čekao samo Andrej.

– Odustali su. – rekao je Andrej čim ga je ugledao te potom nastavio smireno lupati drvenim batom po suhoj ogradi. Jakov se na trenutak zagleda u crveno nebo te tiho, kao da se ništa nije dogodilo, izusti: – Idemo. Andrej kimne glavom te iz džepa izvadi tabletu koju je sačuvao kako bi imao dovoljno snage za izvršiti plan. Poželi je progutati, ali ga u tom trenu Jakov zaustavi:

– Spremi je, možda će nam trebati kasnije. Andrej vrati tabletu u džep te zajedno krenu prema tunelu koji su mjesecima kopali. Cilj im je bio doći do zida pod zemljom i odrezati jedan komad laserom kako bi se neprimjetno provukli na drugu stranu. Ušli su u kanal, Jakov je držao baklju. Napokon su došli do zida kada se njegova baklja odjednom ugasila. Nasta potpuni mrak. U panici Andrej upali laser te, umjesto da probije zid, on napravi rupu u zemlji koja se potom sruši i zatrpa im izlaz. Odlučili su nastaviti s planom, natrag ionako više nisu mogli, kad Andrej ugleda zraku svjetlosti koja se probila kroz zemlju. Obojica su je počeli razgrtati rukama. S druge su strane začuli zvukove...

– Dobro došli! – javi se poznati glas. Pred Jakovom je stajala osoba s obiteljskih fotografija. Prepoznao je smiješak i sjaj u očima svog ujaka. Pružajući ruku, ujak mu reče : – Čekao sam te, Jakove. On u nevjerici pogleda Andreja koji u jednakom šoku upita : – Jesmo li probili zid prema gradu? Jakovljevi se ujak nasmije te im kaže: – Ne, stigli ste puno dalje. Vidjevši da su zbunjeni, nastavi: – U gradu je sve isto, oni koji žive unutar zidina vjeruju da je sloboda izvan njih. Nema Kipa slobode, nema vode, pusto je s obje strane ovih zidova... Zbog toga smo mi ispod njih. Jakov i Andrej pogledaju oko sebe. Tek su sada shvatili da pored njih, kao izvor života, teče jedan mali potok. Oko njega čak rastu male biljke kojima svjetlost daju baklje na stijenama.

– Zašto je ovo skriveno? – upita Jakov ujaka koji mu objasni da trenutno nema dovoljno kisika za cijeli narod,

ali jednog će se dana sve obnoviti.

Zajedno su sjeli kraj potoka, Andrej uzme tableticu iz džepa te je baci u potok. Gledajući kako se biorazgradiva tableta otapa, Jakov zamoli ujaka da mu ispriča još jednu od svojih priča.

Uporaba plastike postala je ljudska svakodnevnica, no odgovorno odlaganje plastike nije. Ljudi misle da bacanjem plastike na pod ili u more ta plastika nekako samo evaporira i ne shvaćaju tužnu istinu svojih radnji.

Ja sam kao primjer posljedica tih radnji htjela staviti pozornost na morske ptice.

Kad je plastika neko vrijeme u oceanu, ona postaje presvučena algama i svojim mirisom postaje privlačna nekim morskim pticama. Oštra plastika koju pojedu polagano ih ubija probijanjem rupa u unutarnjim organima. Neke morske ptice pojedu toliko plastike da im ostaje malo mjesta za hranu, što utječe na njihovu tjelesnu težinu, ugrožavajući njihovo zdravlje. Plastika ima neke prednosti, ali se nju odlaže bez ikakvih pravila i zakona o kontroli nanesene štete.'

Kinoteka, Kordunska 1
/ Zelena akcija, Frankopanska 1
Aktivistička grupa Zelene akcije
Svi sadržaji besplatni

**8 . OKOLIŠNI
FILMSKI
FESTIVAL**

6. - 8. svibnja 2021.

Festival je organiziran u sklopu projekta "Škole održivosti - obrazovanjem do aktivnog građanstva i društvene jednakosti". Program sufinancira Ured za održivi razvoj Republike Hrvatske.

Manuela Novak

Vinka Mortigijja Anušić, prof. sav.
Škola primijenjene umjetnosti
i dizajna, Zagreb

U ovim teškim vremenima, kada smo pogođeni potresima i pandemijom te kada smo primorani ostati kod kuće, shvatili smo koliko nam je priroda blizu. Koliko je malo, zapravo, potrebno da se priroda vrati na staro. Mislim da u zadnjih godinu dana svi sve više čeznemo za prirodom te se nadam kako smo je naučili više cijeniti i čuvati, jer zemlju smo naslijedili od naših predaka, ali i posudili od naših potomaka.

Globalno zatopljenje uzrokuje zagrijavanje Zemljine površine koje dovodi do velikih promjena u klimi. Uzrok tog zagrijavanja je velika emisija stakleničkih plinova koja se nalazi u zraku te ne šteti samo atmosferi, nego i životinjskom i biljnom svijetu tamo nastanjenom.

8. filmski
okolišni
festival

6. - 8. svibnja
2021.

Kinoteka,
Kordunska 1
/ Zelena akcija,
Frankopanska 1

Svi sadržaji besplatni

Organizira: Aktivistička grupa Zelene akcije

Festival je organiziran u sklopu projekta "Škole održivosti - obrazovanjem do aktivnog građanstva i društvene jednakosti". Program sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Potop na visokoj peti

Tonka Pavić

Galjina Venturin, prof.
Klasična gimnazija, Zagreb

To sam se jutro probudila oko devet, otuširala se i isfenirala kosu, našminkala se i obukla svoju ljetnu haljinicu s cvjetnim uzorkom, a na noge nazula svoje najdraže crvene štiklice. Umjesto doručka sam zapalila cigaretu i popila kavu, pa iz stana izašla oko deset sati da se s prijama nađem na još jednoj kavi. Bilo je to zaista vruće proljeće u Splitu. Sunce je pičilo, more je isparavalo, a asfalt pekao gola stopala. Na trenutke se činilo da nikada prije nije bilo toliko vruće, ali istina je da nas je zadnja tri proljeća pratila temperatura i do 40 stupnjeva. I Marijeta i Luce i Nika, pa tako i ja, imale smo svaka po svoju lepezu kojom smo neumorno mahale trudeći se otjerati sparinu od pomno napudranih lica kako se ne bi 'otopila'. Na povratku s kave, na vratima me dočekala šokantna obavijest: 'OPASNOST OD POPLAVE, MOLIMO OBJEKAT SMJESTA ISELITI!' Ispod poruke stajao je potpis gradskog ureda, a i same vlade Republike Hrvatske. Srce mi je na trenutak stalo.

Prošlo je pet godina otkako je more progutalo Veneciju, a već cijela godina otkako je nestalo splitske rive. Sada je voda dospjela skroz do velikog trgovačkog centra Joker, spremna progutati i moj Kman, iako je smješten na uzvisini. Grad više nije isti, ljudi su nervozniji; muškarci ljući, a žene glasnije. Svi smo znali da će ovaj dan doći, najavljivao se već zadnjih godinu dana, ali je svejedno sve Spliciáne udario u lice kao mamin šamar kad se iz izlaska vratiš mrtva naroljana. Zadar je već iseljen, a u Šibeniku odavno nema žive duše. Samo Dubrovnik još živi, u nadi da ga čuvaju stare zidine. Čim sam ušla u stan, uključila sam televizor. Na svakom se programu pričalo o iseljavanju grada Splita i samom planu evakuacije. Naširoko se govorilo o situaciji i stanju Zemlje, o drastičnim mjerama nužnim za dobrobit svih građana. Izjave su dali i gradonačelnik i premijer, a bome i predsjednica! Poanta svog tog silnog razglabanja bila je jedna – svi selimo u brdo! Lice mi je obuzeo potpuni šok, istinska nevjerica. Mozak mi nipošto nije mogao prihvatiti novonastalu situaciju kao stvarnu. Zar da ja, jedna prava

gradska cura, odselim u nekakvo brdsko selo, da kopam krumpire i gacam po blatu?!

Svaki građanin je u narednih par dana u poštanskom sandučiću primio adresu svojeg privremenog smještaja. Mnogi su se u međuvremenu pokušavali izboriti za svoj smještaj, nadajući se da će ih na brežuljku dočekati lijepa drvena kućica s poslugom i centralnim grijanjem. I ja sam se sama nadala takvome tretmanu. Ipak, bila je to stvar lutrije i nitko nije imao pravo glasa ni prigovora, štogod da ga je dopalo. Kažu, tako se nekada slalo u vojsku.

Već tjedan dana kasnije u svojim sam crvenim štiklicama izašla iz busa u metropoli Gorskoga kotara–Delnicama. Zrak je ovdje bio svježiji, čišći, ali i hladniji, pa sam ubrzo shvatila da vruće ljetne hlačiće nisu bile pravi odabir! Po mene je u Delnice došao Milan, mršavi mladić od dvadesetak godina s prodorno plavim očima. Došao je po zadatku. Zatrubio mi je u svome Reno Cliu, pa smo se uputili kroz obronke živopisna krajolika do malene kućice koju je Milanu baka ostavila na samrti, a kako je bio jedinac bez roditelja ta je kuća zjapila prazna, savršena za damu s Kmana. Čim sam sjela u auto, Milan je pogled spustio na moja gola stopala i, iako mi je to isprva stvorilo nelagodu, shvatila sam da s negodovanjem gleda moj odabir obuće.

– U tome nećeš moći ni saditi, ni kopati, ni musti krave, draga moja.

– Ja stvarno nisan imala pojma da ću sve to ja morat...

– Pa kako drugačije misliš preživljavat ovdje?

Mi nemamo Zaru.

– Nisan baš puno o tome razmišljala.

Nakon toga Milan je ušutio te sam tijekom vožnje od njega još samo uspjela izvući da radi u šumariji i da nema ni žene, ni djece. Nakon toga zavladao je tišina. Oko mene su se zrcalili zeleni proplanci i tamne crnogorične šume, ali mi je idilu prirode potpuno kvario miris kravlje balege! Samo mi je falilo da stanem u nju!

Tuk, u kojemu se nalazila moja kućica, bio je maleno selo, skriveno usred šume, s jedva desetak stanovnika s prosjekom godina 75. U mislima mi je samo bilo svo to naredno vrijeme koje ću ovdje provesti. Selo nikad prije u živo vidjela nisam. Otkako znam za sebe, živim u gradu, ispijam kave, idem na Pazar i uzimam previše puš-pauza na poslu u Zare. Ono najbliže živoj svinji, više-manje živoj, što sam vidjela, bila je jedna koja se okretala iznad vatre na sestrinom piru, a sve što znam o poljoprivredi znam iz televizijske serije 'Ljubav je na selu'. Zbog takvih misli

pogled na zelene obronke uzrokovao je da mi suze navru na zarumenjene obraze i da mi iz nosa krenu curiti šmkrlji, pa mi je Milan samo šutke pružio jednu maramicu, kao da mu se ovo već dogodilo milijardu puta.

Ubrzo zatim zaustavili smo se u dvorištu ispred stare, drvene kuće. Pokazao mi je unutrašnjost, a zatim odjurio, rekavši kako je on dvije kuće do ako mi išta zatreba. Tu sam večer provela pušeći jednu za drugom cigaretom, razmišljajući kako je najbliži dućan u susjednom selu. Moj stan na Kmanu sada je na dnu mora, a moje prijateljice na nekom drugome brdu. Sve što poznajem više ne postoji. Ovo je sada moja stvarnost.

Prvog dana Milan mi je na vrata pokucao s parom gumenih čizama i kad me vidio uplakanu, rekao da će mi rad skrenuti misli s tuge. Cijeli dan smo proveli u vrtu pokraj moje kuće. Učio me kako za sadnju mrkve treba pripremiti rahlu gredicu, kako na gomolju krumpira razlikujemo pupčani dio i krunu te smo zajedno postavili i ogradu. Rekao je da će inače srne sve obrstiti kad naraste. Rekla sam Milanu da ja nikada nisam vidjela srne. Tad mi se prvi put nasmiješio. Imao je lijepe zube. Sutradan se Milan opet pojavio na mome pragu, ovaj put s drvima za potpalu u ruci. Zajedno smo prošetali do njegove kućice gdje sam naučila pomusti kravu i hranila kokoši. Milan se sve više simpatično smijao mojim nesigurnim pokretima, ali i mom oštrom jeziku. Na kraju sam ga čak i uspjela natjerati da zajedno otplešemo pačji ples. Imao je zanimljiv sjaj u očima kad se smiješio, lice mu je blistalo.

Prošao je tako jedan mjesec, pa dva, onda tri i ljeto se bližilo kraju. A ja sam učila i radila, sadila i borila se s domaćim životinjama, upoznavala bake iz sela. Svjež zrak ispunjavao mi je pluća i malo pomalo zaljubljujivala sam se u svoj novi život, iako on nije mogao biti različitiji od prijašnjeg. Jednog ranog rujanskog jutra, Milan mi je nježno pokucao na vrata, šutke me primio za ruku i odveo malenim puteljkom prema šumi. Nisam se uopće bojala kada smo ulazili u šumu, vjerovala sam mu, makar još uvijek nije progovorio ni riječi. Hodali smo između stabala i na kraju došli do proplanka gdje smo sjeli i šutjeli. Kad sam ga htjela nešto zapitati, Milan je brzo položio prst na moja usta da me ušutka. U tom trenutku na brežuljku su se pojavile dvije srne s mladuncima. Nikada u životu nisam vidjela nešto toliko prekrasno. Promatrali smo ih dva sata kako skakuću po proplanku i odmaraju se na suncu. Kad su nestale srne, nestali smo i mi, ponovno u šumu, pa niz brdo.

– Evo, sad si vidjela i srne.

Bio je prvi dan jeseni kad sam se biciklom odvezla do mjesta Mrkopalj da obavim svoj uobičajeni tjedni šoping. Topline su zadnjih mjesec dana bile izrazito visoke, čak i za Gorski kotar, pa sam tako sada bez problema nosila svoje vruće hlačice. Mrkopalj me dočeka prazan uz prodoran zvuk sirena i samo par ljudi koji užurbano spremaju kofere u automobile. Ništa mi nije bilo jasno. Biciklirala sam kroz naselje i pronašla dvojicu policajaca koji su provjeravali kuće. Rekli su mi da je zbog visokih temperatura požar ogromnih razmjera zahvatio šumu i da se širi brže nego što je itko očekivao. Lokve su već u plamenu, a ubrzo će vatra zahvatiti i Ravnu Goru i Delnice, pa tako i Mrkopalj. Rekli su mi da spakiram stvari i pod hitno bježim prema–Alpama! U životu nisam tako brzo biciklirala kao ta tri kilometara. Ispred kuće me već čekao Milan s terencem. U ruci je imao pušku, sjekiru i dvije torbe. Otrčala sam mu u zagrljaj, a on me strastveno poljubio.

– Milane, što ćemo?!

– Idemo gore, prema Matić poljani, prema Samarskim stijenama. Što više možemo.

Terencem smo se penjali preko Maja, do Matić poljane, gdje 26 uspravnih stijena u koloni simbolizira 26 partizana koji su se ovdje smrznuli tijekom noći s 19. na 20. veljače 1944. Sad će ih zahvatiti golema vrućina. Ja nisam nikada osjetila hladnoću. Snijeg nije padao zadnjih 25 godina. Na Alpama ga više nema. Oduvijek sam htjela vidjeti snijeg. Sada sam se pitala hoću li ikada više vidjeti sunce ili oblake. Ništa više nije bilo sigurno, osim Milana i mene i beskonačne šume ispred nas.

Kažu da najbolje stvari dolaze zapakirane u malim bočicama ili malim omotima. U ovom slučaju, metaforika zgužvanog papira kao nečega što nam više nije od koristi i bespotrebno nam je, zapravo u sebi krije duboku poruku koju bismo kao pojedinci trebali osvijestiti jer je ona ključna karta za boljitak suživota čovjeka i prirode. Upravo sam kod gledatelja/čitatelja nastojala pobuditi znatiželju natpisom reduciranog fonta UNWRAP FOR MORE, koji tako napisan djeluje kao preklapljeni papir, te se uz istodobno skeniranje QR koda otvara i pruža više informacija o samom projektu. Ovdje je riječ o svojevrsnoj igri koju možemo shvatiti na više načina, kao 'razmotaj me pa nastavi čitati/pisati', ili 'razmotaj me, pročitaj i iskoristi me za neku novu ideju..', ili samo 'razmotaj me za više informacija'. Plakat funkcionira tako da se skenira QR kod koji se nalazi na prvom plakatu ispod zgužvanog papira i zatim se gledatelju/čitatelju otvara papir sa svim informacijama koje su mu potrebne kako bi shvatio o čemu je riječ. Također, u PDF formatu stavljena je direktna poveznica koja čitatelja upućuje na internetske stranice Zelene akcije i ovoga projekta.

Zemlja polako propada. Sve više životinja izumire, vladaju razne bolesti, Zemlja se zagrijava... a za to je zaslužan čovjek. Ljudi bacaju otpad posvuda, krče šume, zagađuju... i sve to utječe na Zemlju. Plakatom sam htjela pokazati ljudima da trebamo biti nježni prema Zemlji i čuvati je jer ona je jedini planet koji imamo i bez nje nema ni nas.

Suhi proljetni zrak
proteže se sjeverom,
ptice dolaze sa hladnoga juga.

Pokretne spužve što nekad
vladahu ovom sferom,
upijajući svu čar,
u velikom broju nestadoše.

Civilizacije preostale
skrivaju se na otocima
što su gore bili.

Morske vile
uz pomoć vodene sile
otkrile drevni grad,
Atlantidu,
koja se nekad skrivala
pod vodama Sredozemlja.

Okićena koraljima
i morskim ljepotama –

Ona postade kolijevka nove ere.

Umirovljeni inženjeri rade na razvoju brzo primjenjive tehnologije, odnosno proučavaju kako posvijetliti oblake koji bi mogli odbacivati Sunčevu svjetlost od Zemljine površine i time se ohladiti. Proces koji se naziva “marine cloud brightening” koristi sprej slane vode za izbjeljivanje oblaka, a ispuštali bi je teretni brodovi koji već prolaze oceanima.